

panorama

inforegio

41

Lente 2012

Gerichtheid op resultaten

Betere afstemming
van het cohesiebeleid

HOOFDARTIKEL

Johannes Hahn

SPECIAAL ONDERWERP – HET COHESIEBELEID VAN DE TOEKOMST

Meer gericht op resultaten

Het prestatiekader – wat wordt hiermee bedoeld?

Testen van de nieuwe benadering – resultaten in de praktijk

3

4-11

12

KERNINDICATOREN: IN KAART BRENGEN VAN DE VOORUITGANG VAN DE REGIO

13-15

ULTRAPERIFERE REGIO'S – INNOVATIE IN DE ULTRAPERIFERE REGIO'S

16-17

HET DEENSE EU-VOORZITTERSCHAP: EU2012.DK

18-23

VEREENVOUDIGING – VEREENVOUDIGING VAN HET TOEKOMSTIGE COHESIEBELEID

24-25

INTERVIEWS

Constanze Angela Krehl & Lambert van Nistelrooij,
Leden van het Europees Parlement

26-29

PROJECTEN

Voorbeelden van projecten in Estland, Nederland, Polen en Spanje

30-31

REGIOSTARS-PRIJZEN

32

HET EFRO ONDERSTEUNT e-OVERHEID, MAAR ER ZAL NOG VEEL MOETEN GEBEUREN

33

FINANCIERING, FLEXIBILITEIT EN GERICHTHEID BIEDEN AAN SPECIFIEKE EU-REGIO'S

34-35

KAARTEN

Aantal dodelijke verkeersslachtoffers per miljoen inwoners, 2010

Potentiële toename van toegang over de weg: het scenario van hoge snelheid met betrekking tot de huidige situatie

36

AGENDA

Foto's (pagina's):

Omslag: © Fotolia

Pagina's 2, 4-8, 12-13, 15, 17, 20-21, 23, 32-33: © Shutterstock

Pagina's 3, 30-31: © Europese Commissie

Pagina 9: © Balázcz Pichler/Shutterstock

Pagina 10: © Regione Marche/Shutterstock

Pagina 11: © Erik Schuss/Shutterstock

Pagina 14: © Dayglow editions/Shutterstock

Pagina 16: © Stefan Emanoil Ilcus/Shutterstock

Pagina 21: © Fotolia

Pagina 24: © Jehnichen

Pagina 25: © Europees Parlement/Shutterstock

Pagina 27: © Paul Tolenaar

Pagina 28: © Ministry of Economy, Poland

Pagina 29: © Patronal CECOT

Dit magazine wordt in het Engels, Frans en Duits gedrukt op gerecycleerd papier.

Het is beschikbaar in 21 talen via deze link: http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_nl.cfm

De standpunten in deze publicatie zijn die van de auteur en geven niet noodzakelijk de zienswijzen van de Europese Commissie weer.

Een belangrijke doelstelling van de nieuwe aanpak voor cohesiebeleid die wij in oktober 2011 bekend hebben gemaakt, is dat het cohesiebeleid slimmer en doelgerichter moet worden. Op deze manier kan het cohesiebeleid na 2013 de belangrijkste investeringsstrategie van de Europese Unie worden, en kan het fungeren als hoofdinstrument waarmee de doelstellingen van de Europa 2020-strategie voor het creëren van banen en groei worden verwezenlijkt.

Het is van belang dat wij deze slimmere manier van denken kunnen uitbreiden naar overige nauw aansluitende beleidsterreinen. Op 14 maart heeft de Commissie de verschillende aspecten van het Gemeenschappelijk Strategisch Kader (GSK) voor de periode 2014-2020 gepresenteerd. In dit kader wordt de uitvoering van het cohesiebeleid geïntegreerd met strategieën voor plattelandontwikkeling, visserij en maritiem beleid.

Voor deze beleidsterreinen gelden momenteel verschillende strategische richtsnoeren. Het GSK, dat is ontwikkeld in samenspraak met de afdelingen van de Commissie die verantwoordelijk zijn voor deze sectoren, moet ertoe bijdragen dat de nieuwe investeringsprioriteiten en belangrijkste acties niet alleen maximale ondersteuning krijgen uit het Cohesiefonds en de Structuurfondsen, maar waar mogelijk ook uit het Europese Landbouwfonds voor Plattelandontwikkeling en het Europese Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij.

Testen van resultaatindicatoren

Een belangrijk aspect van het toekomstige cohesiebeleid is de grotere nadruk op thematische concentratie en op verwezenlijking van resultaten. Om een indruk te krijgen van hoe deze beleidswijzigingen in de praktijk werken, is door de Commissie in samenwerking met twaalf beheersinstanties in acht lidstaten een reeks van proefprogramma's uitgevoerd.

Uit dit veldonderzoek hebben wij kunnen opmaken dat de nieuwe benadering inderdaad uitvoerbaar is, al worden er van de instanties die de programma's ontwerpen, wel aanzienlijke wijzigingen in de praktijk verlangd. Om de vereiste thematische concentratie te bereiken is een vergaand proces van overleg en beleidskeuze vereist. Dit onderstreept het belang van het aangaan van een politiek debat over de keuzen die bepalend moeten zijn voor de programmaopzet.

In deze editie van *Panorama* spreken wij met een aantal personen die betrokken waren bij de proefprogramma's en vragen wij hen om feedback.

In onze gesprekken met het Europese Parlement over de Commissievoorstellen voor het cohesiebeleid 2014-2020 hebben wij positieve vooruitgang geboekt. In deze editie geven Constanze Angela Krehl en Lambert van Nistelrooij, vooraanstaande leden van de Commissie voor Regionale Ontwikkeling van het Europese Parlement, hun mening over de nieuwe aanpak voor na 2013.

Ik wil ook aandacht vragen voor onze uitgebreide gids met doelstellingen voor vereenvoudiging van het nieuwe cohesiebeleid. Hierin hebben wij een paar nuttige tips opgenomen over hoe vereenvoudiging in de praktijk kan worden gebracht.

Johannes Hahn

Lid van de Europese Commissie, met verantwoordelijkheid voor het regionaal beleid

HET COHESIEBELEID VAN DE TOEKOMST – MEER GERICHT OP RESULTATEN

De voorstellen van de Europese Commissie voor de toekomst van het cohesiebeleid zijn meer gericht op resultaten dan in het verleden het geval was. In tijden van economische crisis is het belangrijker dan ooit dat de beschikbare middelen zodanig worden gebruikt dat ze voor EU-burgers een maximale waarde opleveren.

Beleidsmakers worden zich in toenemende mate bewust dat het niet voldoende is enkel aandacht te hebben voor een correct gebruik van de publieke middelen. Geld kan correct worden gebruikt, maar met weinig resultaat. De uitdaging is echter om nu te zorgen dat middelen niet alleen correct worden gebruikt, maar ook resultaat opleveren.

Het effect is de wijziging die op geloofwaardige wijze kan worden toegekend aan een interventie.

Het „effect van een interventie” en de „bijdrage van een interventie” zijn verschillende uitdrukkingen voor hetzelfde concept.

De interventielogica van programma's als uitgangspunt

Bij het ontwerp van publieke interventie is het uitgangspunt om problemen te vinden die moeten worden aangepakt. Omdat er altijd vele behoeften tegelijk bestaan, is de beslissing welke problemen als eerste worden aangepakt, de uitkomst van een proces dat onder meer politieke besluitvorming omvat. Deel van dit proces is dat ook de richting van de beoogde verandering en soms de gewenste situatie die moet worden bereikt (het doel) worden gedefinieerd.

Resultaten, resultaatindicatoren en outputindicatoren

Het beoogde *resultaat* is wat er veranderd moet worden met behulp van de gefinancierde interventies.

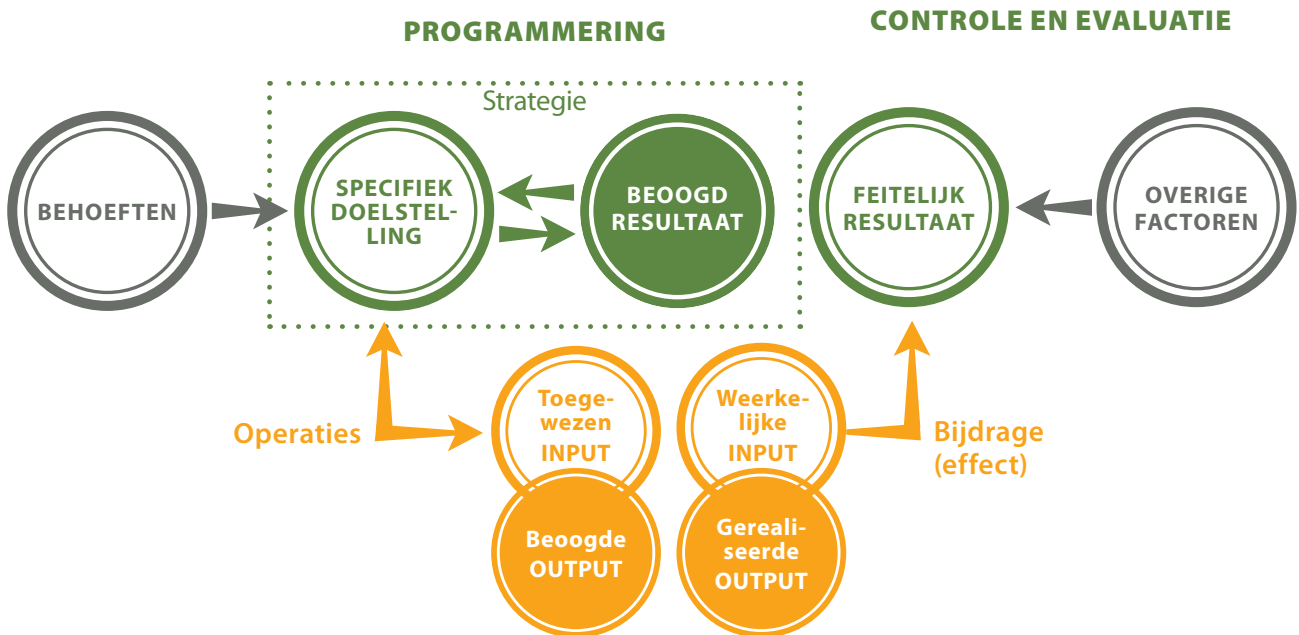
Zodra een beoogd resultaat is geselecteerd wordt een indicator vastgesteld die de voortgang moet gaan meten. Selectie van duidelijke indicatoren leidt tot een beter inzicht in het probleem en de beleidsmatige behoeften. Zo kan nadien worden beoordeeld of de doelstellingen al dan niet zijn behaald. In deze context is het van belang om doelstellingen voor de resultaatindicatoren te bepalen.

Als een beleidsmaker de behoeften en het gewenste resultaat heeft afgebakend, moet deze besluiten over op welke factoren het publieke beleid gericht zal zijn. Deze factoren vormen de acties die door de programma's worden gefinancierd, hetgeen resulteert in de *output*.

De output is het directe product van een programma en dient bij te dragen aan het uiteindelijke resultaat.

Wellicht is het nuttig een interventie grafisch weer te geven aan de hand van een *logisch kader*:

Controle

Controleren is observeren. Het *controleren van output* betekent het observeren in hoeverre de beoogde producten worden geleverd en of de uitvoering naar behoren verloopt.

De programma's binnen het cohesiebeleid worden uitgevoerd in een context van multilevel governance. De actoren binnen dit systeem (uitvoerende agentschappen, beheersinstaties, de nationale en EU-niveaus) hebben verschillende informatiebehoeften. Het is een taak op Europees niveau om de informatie uit alle programma's te verzamelen, zodat aan de Raad, het Parlement, de Rekenkamer en de EU-burgers verantwoording kan worden afgelegd over waaraan de middelen van het cohesiebeleid worden besteed. Dit is de taak van *gemeenschappelijke indicatoren* die op EU-niveau zijn gedefinieerd. Deze indicatoren hebben betrekking op activiteiten die veelal door het Structuur- en Cohesiefonds worden gesteund.

Controleren omvat ook het observeren van wijzigingen in de resultaatindicatoren. Door de waarden van resultaatindicatoren bij te houden kan worden beoordeeld of de indicatoren zich al dan niet in de gewenste richting ontwikkelen. Is dat niet het geval, dan kan dit aanleiding vormen om de toepasselijkheid en effectiviteit van de interventies en de toepasselijkheid van de geselecteerde resultaatindicatoren te heroverwegen.

De waarden van de resultaatindicatoren voor hoofdlijnen, d.w.z. de waarde van de indicator voorafgaand aan de interventie en op latere tijdstippen, kunnen in sommige gevallen worden verkregen uit de nationale en regionale statistieken. In andere gevallen kan het nodig zijn om onderzoeken te verrichten of gebruik te maken van administratieve gegevens, zoals registers van ondernemingen of gegevens over uitkeringsgerechtigden.

Evaluatie

Veranderingen in de resultaatindicatoren hangen samen met de acties die door de publieke interventie, bijvoorbeeld het cohesiebeleid, mede worden gefinancierd, alsmede met *overige factoren*. Het verschil tussen de situaties voor en na de publieke interventie is *niet* gelijk aan het effect van de publieke interventie:

$$\begin{aligned}
 & \text{WIJZIGING IN RESULTAATINDICATOR} \\
 & \quad = \\
 & \quad \text{BIJDRAGE VAN INTERVENTIE} \\
 & \quad + \\
 & \quad \text{BIJDRAGE VAN OVERIGE FACTOREN}
 \end{aligned}$$

Effectevaluatie – vaststellen van de effecten

Het is een taak van effectevaluatie om de effecten van een interventie te onderscheiden van de bijdrage van overige factoren en om inzicht te verwerven in het functioneren van een programma. Daarbij moeten twee vragen worden beantwoord:

- Had de interventie effect en, zo ja, hoe groot is dit effect, in positieve dan wel negatieve zin? *Werkt de interventie? Is er een causaal verband? Dit zijn de vragen waarop contrafeitelijke effectevaluaties een antwoord trachten te geven.*
- Waarom bracht een interventie bepaalde (en niet-beoogde) effecten met zich mee? Het doel van *theoretisch gebaseerde effectevaluaties* is juist om antwoord te geven op de vragen: „*Waarom en hoe werkt het?*”

Deze vragen kunnen niet afzonderlijk worden bekeken. Bij elke evaluatie van de vraag of iets werkt, moeten tevens de basiselementen van een wijzigingstheorie (hoe en waarom?) in ogenschouw worden genomen, teneinde te bepalen welke wijzigingen moeten worden bekeken en welke kunnen worden toegekend aan een bepaalde oorzaak. Evenzo moet bij een evaluatie van de vraag of iets werkt, ook (eventueel impliciet) worden gekeken naar een contrafeitelijke situatie. In het ideale geval *vormen contrafeitelijke en theoretisch gebaseerde benaderingen een aanvulling op elkaar.*

Uitvoeringsevaluaties – de bestuurlijke kant

Bij een uitvoeringsevaluatie wordt gekeken naar hoe een programma wordt uitgevoerd en beheerd. Typische vragen daarbij zijn of de potentiële begunstigen zich al dan niet bewust zijn van het programma en of zij er toegang toe hebben, of de aanvraagprocedure zo eenvoudig mogelijk is, of er heldere en relevante projectselectiecriteria zijn, of er een gedocumenteerd gegevensbeheersysteem bestaat, en of de resultaten van het programma effectief worden bekendgemaakt. In het verleden waren de meeste evaluaties van het cohesiebeleid, zo niet alle, van dit type.

IS ER EEN IDEALE EVALUATIE DIE GELDIGE ANTWOORDEN GARANDEERT?

Alle evaluaties moeten:

- worden aangepast aan de specifiek te beantwoorden vraag, aan het onderwerp van het programma en aan de context; waar mogelijk, voldoen aan evaluatievragen vanuit verschillende oogpunten en met behulp van verschillende methoden, ook wel het *triangulatiebeginsel* genoemd; en
- rekening houden met de kosten van evaluatie in het licht van de mogelijk verworven kennis; als wordt overgegaan tot evaluatie moet rekening worden gehouden met wat reeds bekend is.

Kort samengevat: Over keuze en combinatie van methoden moet per afzonderlijk geval worden besloten. Er zijn tal van methoden beschikbaar en er is geen „beste” methode voor alle omstandigheden.

Wat is nieuw?

De ervaringen met het evalueren van de huidige en eerdere programma's binnen het cohesiebeleid laten duidelijk zien hoe moeilijk het is om te bepalen of een programma succesvol is geweest indien niet duidelijk omschreven is wat er moet veranderen. Veel programma's geven duidelijk aan waaraan het geld moet worden besteed, maar verzuimen te vermelden wat er als resultaat moet veranderen. Vaak zijn er in een programma te veel indicatoren en vormen deze geen goede weerslag van de beoogde verandering. Bij veel programma's zijn de middelen te fijnmazig gespreid (geografisch dan wel thematisch) waardoor de kans afneemt dat er meetbare resultaten worden verkregen. Daarom wordt een van de centrale uitgangspunten voor de nieuwe gerichtheid op resultaten gevormd door een duidelijke verwoording van de doelstellingen en een vertaling daarvan naar een klein aantal indicatoren met beschikbare hoofdlijnen, en een plan om gegevens te verzamelen inzake de gemaakte vooruitgang en om het effect te evalueren.

Een andere ingrijpende verandering is dat evaluaties zich meer zullen richten op de *effecten* van het cohesiebeleid. Evaluaties waren tot nu toe eerder gericht op uitvoeringsvraagstukken dan op het vaststellen van de effecten van interventies.

Testen van resultaatindicatoren

Om een indruk te krijgen van hoe de nieuwe resultaatgerichtheid in de praktijk werkt, hebben twaalf beheersinstaties in acht EU-lidstaten met steun van de Commissie de nieuwe benadering binnen hun huidige programma's getest. De lessen die daarbij zijn geleerd, zijn onder meer:

- de nieuwe benadering is *uitvoerbaar*, maar niet zonder aanzienlijke wijzigingen in de praktijk van de instanties die de programma's opzetten;
- geen van de testregio's maakt momenteel gebruik van resultaatindicatoren op de manier die wordt voorgesteld door de Europese Commissie. De doelstellingen van de onderzochte prioriteiten waren zeer algemeen uitgedrukt en *de huidige indicatoren geven* in de meeste gevallen *geen goed beeld van de beoogde effecten* van de programma's;
- de resultaatgerichtheid moet deel uitmaken van de ontwikkeling van programma's en kan niet achteraf worden toegevoegd;
- de voornaamste verandering die vereist is, is *concentratie*. Veel van de onderzochte prioriteiten waren in feite een samenstel van min of meer aan elkaar gerelateerde subprioriteiten, die niet goed konden worden weergegeven in een enkele of zelfs maar twee resultaatindicatoren;
- de concentratie moet de uitkomst zijn van *een bewust proces en een beleidskeuze*. Dit onderstreept het belang van het politieke debat over de keuzen die bepalend moeten zijn voor de programmaopzet en geeft aan dat snel met dit proces moet worden begonnen;
- in het geval van concentratie zijn er *minder indicatoren*. Sommige testregio's werkten met een zeer groot aantal indicatoren, maar geen daarvan kon de motieven voor beleidsmaatregelen dekken;
- welke resultaatindicator ook wordt geselecteerd, *de hoofdlijnen en doelstellingen moeten centraal staan*. Deze kunnen *kwantitatief of kwalitatief* zijn;
- in sommige gevallen (bijvoorbeeld ondersteunende maatregelen voor grote ondernemingen) zijn *contrafeitelijke effectevaluaties* mogelijk, zodat een vergelijking kan worden gemaakt tussen ondernemingen die worden ondersteund en vergelijkbare ondernemingen die niet worden ondersteund. In andere gevallen zijn *op theorie gebaseerde effectevaluaties*, op basis van casestudy's, interviews en focusgroepen, een geëigend middel. Bij vervoer kunnen de gegevens vooraf en achteraf ten aanzien van verkeerstellingen en soorten verkeer het effect goed weergeven;
- tot slot is het belangrijk om te onthouden dat *indicatoren ons niet alles vertellen*. De evolutie van de resultaatindicator moet leiden tot debat. Het is niet het laatste woord over de beleidsprestaties.

In deze editie van *Panorama* vindt u op pagina 9-11 interviews met vertegenwoordigers van een aantal van de testregio's.

MEER INFORMATIE VINDT U OP

Richtsnoeren:

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/evaluations/guidance_en.cfm#2

HET PRESTATIEKADER – WAT WORDT HIERMEE BEDOELD?

In de voorgestelde verordening ⁽¹⁾ voor 2014-2020 is een „prestatiekader” opgenomen als onderdeel van de grotere resultaatgerichtheid van het cohesiebeleid. De onderliggende gedachte is om voor elk programma bepaalde centrale mijlpalen overeen te komen, die nauwlettend worden gevolgd door de lidstaten en de Europese Commissie. Het al dan niet verwezenlijken hiervan kan financiële gevolgen hebben, positief dan wel negatief. Er worden mijlpalen bepaald voor 2016, 2018 en 2020, en deze kunnen uitvoerende stappen omvatten zoals de publicatie van openbare aanbestedingen of financiële indicatoren of outputindicatoren.

Op grond van de voorstellen van de Commissie zullen de lidstaten en de Commissie in de jaarverslagen van de programma's de voortgang op weg naar verwezenlijking van de mijlpalen bijhouden. In het geval van een trage voortgang kan de Commissie aanbevelingen doen.

De Commissie en de lidstaten verrichten een eerste formele beoordeling in 2017, met als doel om vast te stellen welke onderdelen van het programma achterlopen ten opzichte van hun mijlpalen. Ook dit kan weer leiden tot aanbevelingen van de Commissie. De lidstaten moeten vervolgens reageren: de uitvoering moet worden versneld of de fondsen moeten opnieuw worden geprogrammeerd.

(1) Verordening gemeenschappelijke bepalingen, artikel 18-20.

Naar aanleiding van de beoordeling van 2019 wijst de Commissie de prestatiereserve toe. De prestatiereserve betreft 5% (per lidstaat, fonds en categorie regio) die niet aan de programma's is toegewezen aan het begin van de programmeringsperiode. De lidstaten stellen vervolgens aan de Commissie voor aan welke succesvolle prioriteiten de prestatiereserve moet worden toegewezen. De reserve kan alleen worden toegewezen aan prioriteiten die de mijlpalen hebben behaald.

De Commissie heeft tevens de mogelijkheid de betaling voor een prioriteit geheel of gedeeltelijk te schorsen in het geval de prestatiebeoordeling van 2009 aanwijzingen bevat dat deze prioriteit de mijlpalen niet heeft behaald. Schorsing van betaling is een maatregel die niet gewoon automatisch wordt toegepast omdat de mijlpalen niet zijn behaald. De Commissie schorst de betalingen uitsluitend in gevallen dat de lidstaat verzuimt tijdig correctieve maatregelen te nemen.

Een laatste aspect betreft de financiële correcties. Deze kunnen alleen worden toegepast bij de sluiting van het programma in het geval van ernstige tekortkomingen. Bij het vaststellen van ernstige gebreken wordt rekening gehouden met de vraag of het niet bereiken van de doelstellingen verband houdt met onvermijdelijke omstandigheden of aanzienlijke onvoorziene externe factoren, en of er al dan niet correctieve maatregelen zijn genomen door de desbetreffende lidstaat. Details hierover worden opgenomen in een uitvoeringswet van de Commissie.

TESTEN VAN DE NIEUWE BENADERING – RESULTATEN IN DE PRAKTIJK

De grotere resultaatgerichtheid van het cohesiebeleid 2014-2020 vereist een aantal strategische wijzigingen op operationeel niveau. Voor elk programma worden resultaatindicatoren overeengekomen en bijgehouden. Om de nieuwe benadering in de praktijk uit te testen heeft de Europese Commissie een representatieve groep regio's gevraagd deel te nemen aan een proefprogramma. *Panorama* sprak met een paar van de deelnemers over de praktische problemen die zij hebben ervaren bij deze nieuwe resultaatgerichte aanpak.

BALÁZS PICHLER, NATIONAAL ONTWIKKELINGSAGENTSCHAP, HONGARIJE

Vanuit mijn gezichtspunt is het grootste probleem voor Hongarije dat wij moeten zorgen dat onze middelen, onze fondsen, duidelijk gericht zijn op een beperkt aantal thema's waar wij verandering en uiteindelijk resultaten willen zien.

Dat betekent dat er een duidelijke verschuiving moet plaatsvinden, weg van het huidige „absorptiegerichte“ cohesiebeleid, waarin de nadruk lag op het gebruiken van alle beschikbare fondsen. Een van de gevolgen daarvan is dat tijdens de huidige programmeringsperiode de fondsen worden besteed aan diverse interventies en dat de resultaten van het cohesiebeleid soms moeilijk te meten zijn.

Het feit dat we de fondsen nu gaan richten op een beperkt aantal veranderingen die we willen bewerkstelligen, brengt wel weer een paar complicaties met zich mee. Allereerst moeten de veranderingen en resultaten die wij van het cohesiebeleid verwachten gestoeld zijn op brede overeenstemming tussen de belanghebbenden, aangezien het cohesiebeleid in de toekomst niet aan bepaalde ontwikkelingsbehoeften zal kunnen voldoen, hetgeen weer tot ontevredenheid kan leiden.

Ten tweede moeten wij vroeg genoeg beginnen aan de voorbereiding van de programma's voor de volgende periode, willen wij ook echt deze brede overeenstemming bereiken.

Misschien is echter de grootste uitdaging wel gelegen in het vinden van de juiste balans tussen ambitieuze en realistische veranderingen.

Betrokkenheid van belanghebbenden

De nieuwe resultaatgerichte benadering vraagt duidelijk om een grotere betrokkenheid van de belanghebbenden. Om dit proces in te zetten zijn wij van plan het proefproject voort te zetten met betrokkenheid van de Europese Commissie. Wij zijn van plan voor elke beheersinstantie in Hongarije een eendaags proefproject op te zetten.

Behalve het bepalen van de juiste veranderingen en resultaten die wij willen bereiken, is de grootste uitdaging van de nieuwe benadering gelegen in de planning van hoe wij de bijdrage daaraan door het cohesiebeleid gaan meten.

Betrouwbare resultaatindicatoren

Een eerste stap is om betrouwbare en stabiele resultaatindicatoren te selecteren, die dicht genoeg bij onze interventies staan en die de verandering die wij willen bereiken, ook echt kunnen meten.

Er zijn echter altijd externe factoren die doorwerken op de waarden van onze resultaatindicatoren. Daarom moeten wij vooraf bepalen hoe wij de effecten van deze externe factoren ontkoppelen van de algehele effecten teneinde duidelijk de bijdrage van het cohesiebeleid in kaart te brengen. Dit vereist een vroegtijdige planning en een hechte samenwerking tussen programmering, controle en evaluatie.

MAURO TERZONI, REGIONALE RAAD VAN REGIONE MARCHE, ANCONA, ITALIË

Naar mijn oordeel is deze nieuwe benadering niet zozeer een drastische wijziging als wel een slimme aanpassing van het cohesiebeleid. Uiteindelijk hebben wij al dertig jaar te maken met indicatoren, doelstellingen, resultaten, effecten, evaluaties, enzovoort. Nu zijn wij in een nieuwe fase aanbeland, waarin de resultaten van belang zijn en waarin we kunnen voortbouwen op wat in het verleden al is uitgetoetst en getest.

Ik zie het vooral als een wijziging van „denkrichting“. Om te beginnen moeten we gaan denken over hoe we onze regio willen veranderen, wat we willen veranderen en of dit ook echt haalbaar is, in plaats van dat we ons alleen richten op mechanismen en procedures. En dat is de grootste uitdaging.

Belanghebbenden betrekken bij een programma

Vanaf het eerste begin van het cohesiebeleid heeft onze regio geprofiteerd van een krachtig samenwerkingsverband tussen de sociaaleconomische belanghebbenden. Steden, districten, sociale en economische actoren en diverse overige belanghebbenden worden betrokken bij de verschillende fasen van de programmeringsperiode, en bij de uitvoering van de programma's worden niet alleen de beheersinstaties, maar alle regionale diensten betrokken.

Een nieuwe uitdaging vormt echter de vereiste van een gericht beleid, zoals aangegeven door de thematische prioriteiten en de vaststelling van doelstellingen. Een dergelijke heldere structuur omvat naar mijn mening een grotere mate van betrokkenheid van de belanghebbenden en de vaststelling van duidelijke doelstellingen vereist een heldere definitie van de strategie. Tijdens dit proces krijgen alle belanghebbenden een duidelijker inzicht in welk deel van hun „belang“ wordt beïnvloed en op welke manier. Door doelstellingen af te spreken wordt de „omvang“ van de beoogde resultaten scherper gedefinieerd.

Een resultaatgericht programma vraagt om een krachtig partnerschap, aangezien nu niet alleen de efficiëntie van het beheer wordt gemeten, maar ook de capaciteit van Regione Marche als geheel.

Een van onze benaderingen zal zijn om de in het verleden behaalde resultaten transparanter te maken. Wij hebben een evaluatieplan ontworpen waarmee kan worden gestart

vanaf het begin van de programma's. Hierdoor kunnen partners en belanghebbenden worden geïnformeerd over wat we in het verleden hebben gedaan, wat er allemaal mogelijk is om te doen en op welke complicaties we zijn gestoten. Zo krijgen zij een nuttig inzicht in eerdere ervaringen en kunnen zij hun suggesties en aanbevelingen voor de toekomst nog beter toespitsen.

Toekomstige activiteit moet eveneens tijdig worden gepland. Dit moet niet alleen overeenkomen met de eantevoorwaarde, maar biedt de partners en belanghebbenden ook de nodige tijd om bij te dragen aan het uitzetten van de strategie.

De grootste uitdagingen

Op bestuurlijk niveau gaat het in de toekomst minder dan voorheen om het proces, maar vooral om het resultaat, en minder om het uitgeven dan om hoe de middelen worden uitgegeven. Daarom zullen de inspanningen van de beheersinstaties in de toekomst minder gericht zijn op controles en inspecties, en juist meer op de kwaliteit/kwantiteit van de effecten van het programma.

Om de resultaten van het programma juist te beoordelen is het nodig dat de evaluatie-/controlesystemen in staat zijn de meerwaarde van de gefinancierde interventie vast te leggen. Dit vraagt om betere statistieken (contextindicatoren), zodat de hoofdlijn en doelstellingen kunnen worden bepaald waarmee de „verandering“ wordt gemeten.

Het meten van beleid impliceert ook verantwoordelijkheid en het maakt de beleidsmaatregelen vergelijkbaar. Op deze manier kan het opzetten van een resultaatgericht programma zich tot een nog verfijnder en gevoeliger proces ontwikkelen.

CHRISTIAN LINDELL,
REGIO SKÅNE, ZWEDEN

Vanuit ons oogpunt is de uitdaging voor de regio Skåne, Zweden, vooral gelegen in het feitelijk definiëren van de doelstellingen voor de interventiegebieden, vooral wanneer wij de directe effecten op de hoeveelheid ondernemingen of de werkgelegenheid niet kunnen meten.

Ook moeten wij erkennen dat niet alle belangrijke effecten zonder meer het beste worden gemeten met behulp van indicatoren. Doorlopende evaluatie en casestudy's zijn vaak betere instrumenten.

In het verleden hebben wij waarschijnlijk te veel vertrouwd op de meetbaarheid van de algehele effecten op de macro-economie. We moeten beseffen dat we niet meteen nieuwe banen of bedrijven creëren. Maar wat we wel doen is het creëren van structuren en netwerken die groei bevorderen. Met dit inzicht kunnen we ons gemakkelijker richten op de belangrijkste factoren. Zo kunnen wij de hoeveelheid knopen in de netwerken meten en gebruikmaken van onderzoeken om deelnemers te vragen het nut van de verbanden in te schatten.

Betrekken van belanghebbenden

Ik geloof dat een nieuw indicatorbeleid met enthousiasme en opluchting zal worden begroet, zowel onder projecteigenaren als onder ons, die in de praktijk hebben om te gaan met het huidige indicatorsysteem. Wij hoeven niet langer dingen te meten waarvan de meeste mensen vinden dat ze toch moeilijk, zo niet onmogelijk, te meten zijn.

Wij moeten echter nog steeds manieren vinden om antwoord te geven op de legitieme vragen van politici over het effect van hun acties. In antwoord op hun vragen over het effect van het programma moeten wij de politici andere informatiebronnen dan de indicatoren bieden. In onze regio hebben we uitgebreid gebruikgemaakt van doorlopende evaluatie als instrument om dergelijke informatie te bieden.

Nieuwe uitdagingen

Als we de indicatorstructuur willen veranderen moeten we zorgen voor een sterk politiek gevoel van eigenaarschap, alsmede voor de acceptatie dat bepaalde dingen niet kunnen worden gemeten met indicatoren, maar moeten worden benaderd met andere middelen, zoals casestudy's en doorlopende evaluatie.

Ook zullen de programmaontwerpers en -sponsors van projecten het geloofwaardiger moeten maken dat hun inspanningen uiteindelijk zullen leiden tot meer groei en werkgelegenheid, zelfs als de effecten van individuele bijdragen moeilijk te meten zijn.

Veel projecten zijn gericht op het bouwen van netwerken en het creëren van nieuwe structuren voor samenwerking. Hoewel wij de effecten daarvan op nieuwe bedrijven en banen niet direct kunnen meten, zullen we een analyse moeten verrichten op basis waarvan we kunnen aantonen dat het waarschijnlijk is dat er een gunstig effect van uitgaat. Ook zullen wij begrip moeten krijgen voor het feit dat de programma's in Noord-Europa relatief klein zijn, afgezet tegen het bbp, en dat wij de effecten op macroniveau nauwelijks zullen kunnen meten.

Daarnaast moeten we ermee rekening houden dat de omstandigheden van regio tot regio zeer kunnen verschillen en ook hierdoor moeten we ons laten leiden bij onze keuze van uitdagingen en indicatoren. Omdat veel zaken plaatsvinden in een wereld die zich niet altijd laat voorspellen, denk ik dat de regio's er baat bij hebben als zij wat flexibeler zijn ten aanzien van de ontwikkeling van gerichte programma's en als het wat eenvoudiger zou zijn om de programma's ook weer te wijzigen.

KERNINDICATOREN: IN KAART BRENGEN VAN DE VOORUITGANG VAN DE REGIO

In het kader van het cohesiebeleid van de Europese Unie worden honderden programma's en projecten uitgevoerd. Om de Commissie op de hoogte te houden van de belangrijkste resultaten en mijlpalen wordt op de programma's binnen het cohesiebeleid een reeks zogeheten kernindicatoren toegepast. Deze indicatoren bieden bijna *real-time* informatie ter onderbouwing van belangrijke regionale beleidsboodschappen en geven inzicht in de voortgang die ten aanzien van de doelstellingen wordt gemaakt.

Cohesiebeleid is gedecentraliseerd beleid. Het zijn de EU-lidstaten en regio's zelf die bepalen wat hun doelstellingen zijn, die de operationele programma's ontwerpen om aan deze doelstellingen te voldoen, die onderhandelen met de Europese Commissie en die de programma's uitvoeren. Zo wordt gezorgd dat het cohesiebeleid ondersteunt waar mensen in een bepaalde regio behoefte aan hebben, overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel van de Unie.

De honderden programma's omvatten een breed scala aan activiteiten. Dit is een essentiële kwaliteit van het cohesiebeleid, maar het betekent voor de Commissie wel dat er op de eenvoudige vraag: „Wat zijn de resultaten van het cohesiebeleid?” geen eenvoudig antwoord bestaat. Het is nagenoeg onmogelijk om alle resultaten van de programma's in kaart te brengen, aangezien elk programma op zijn eigen wijze de behoeften van de regio probeert te ondersteunen.

Daarom heeft de Commissie in 2006 een aantal gemeenschappelijke indicatoren (of „kernindicatoren”) in het cohesiebeleid geïntroduceerd, waarmee een aantal meer gangbare operaties kunnen worden gemeten. Hoewel deze indicatoren niet alles omvatten, zorgen ze wel dat de Europese Commissie (evenals alle belanghebbende partijen) op de hoogte blijft van de belangrijkste resultaten in de regio's van de EU.

Hoewel de kernindicatoren niet verplicht zijn, worden ze bij de meeste operationele programma's in hun jaarverslagen gebruikt. We weten bijvoorbeeld dat tegen het einde van 2010 de huidige generatie programma's ongeveer 185 000 banen had gecreëerd, breedbandinternettoegang had gegeven aan meer dan 850 000 mensen, en daarnaast nog eens 3,5 miljoen mensen had aangesloten op afvalwaterzuiveringsinstallaties.

De kwaliteit en de betrouwbaarheid van verslaglegging op basis van kernindicatoren worden elk jaar beter. Dit is van groot belang omdat gemeenschappelijke indicatoren een belangrijk aspect vormen van de toekomstige verordeningen inzake het cohesiebeleid. In de toekomst zal de Commissie elk jaar verslag uit kunnen brengen aan het Europees Parlement, de Rekenkamer en het grote publiek over wat er is bereikt met de middelen van het cohesiebeleid. Zo kan zij bijdragen aan het debat over de resultaten ervan.

MEER INFORMATIE VINDT U OP

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/working/wd7_indicators_en.pdf

INNOVATIE IN DE ULTRAPERIFERE REGIO'S

Duurzame economische groei wordt steeds meer gekoppeld aan de capaciteit van regionale economieën om te veranderen en te innoveren. Ondanks de diverse beperkingen als gevolg van factoren zoals de afstand tot het vaste land van Europa, de kleine omvang van de markt of de afwezigheid van kritische massa, hebben de meeste van de acht ultraperifere regio's van Europa het tot prioriteit gemaakt om het bereik van hun economische activiteit te vergroten door de bedrijfssector aan te moedigen meer goederen en diensten met toegevoegde waarde te creëren.

Diverse voorbeelden van innovatieve projecten die momenteel worden uitgevoerd, laten zien dat de ultraperifere regio's op basis van hun specifieke geografische locatie en morfologische kenmerken duidelijke kwaliteiten en potentieel voor onderzoek en innovatie hebben. Er wordt uitstekend werk verricht, met name op de volgende vlakken:

- hernieuwbare energie;
- zeeonderzoek;
- tropische gezondheid; en
- biodiversiteit.

Overeenkomstig artikel 349 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), zoals gewijzigd bij het Besluit van de Europese Raad van 29 oktober 2010 tot wijziging van de status van het eiland Saint-Barthélemy ten aanzien van de Europese Unie, telt de EU acht „perifere regio's”: de vier Franse overzeese departementen en regio's (Guadeloupe, Frans-Guyana, Martinique en Réunion); één overzeese collectiviteit (Saint Martin); de twee Portugese autonome regio's (de Azoren en Madeira); en één Spaanse autonome gemeenschap (de Canarische Eilanden). Met ingang van 1 januari 2012 is Saint-Barthélemy niet langer een van de ultraperifere regio's, maar is het een van de „landen en gebieden overzee” (LGO) geworden. Tot slot moet worden opgemerkt dat op grond van artikel 355, lid 6 van het VWEU Frankrijk op 26 oktober 2011 een formeel verzoek heeft ingediend bij de Europese Raad om met ingang van januari 2014 de EU-status van Mayotte, momenteel een LGO, te wijzigen in een ultraperifere regio.

Ook overige gebieden kunnen echter verder worden ontwikkeld, zoals:

- onderzoek naar landbouwproducten en levensmiddelen;
- indamming van de effecten van klimaatverandering;
- astrofysica en ruimtevaarttechnologie; en
- vulkanologie en seismologie.

Door zowel regionale als nationale overheden, alsmede door instellingen op EU-niveau, wordt voortdurend getracht doelmatig gebruik te maken van de beschikbare financiering om zo acties op het vlak van onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie te ondersteunen. De economische, sociale en ecologische voordelen van deze investeringen zijn niet alleen van belang voor deze regio's zelf, maar ook voor de EU als geheel. Er zijn diverse conferenties en seminars georganiseerd in Martinique, de Azoren en Réunion, die hebben blijkgegeven van een ware dynamiek en interesse van de kant van de belanghebbenden om steun te zoeken bij en beter gebruik te maken van de Europese fondsen om de investeringen in onderzoek en innovatie te vergroten.

Voor innovatiebeleid is er geen standaardaanpak: regionale diversiteit is een goed dat pleit voor verschillende trajecten op weg naar groei door middel van slimme „specialisatie”. Als ultraperifere regio's willen slagen, moeten zij hun eigen mix van kwaliteiten, aan de plaatselijke cultuur verbonden voordelen en overige vaardigheden en ideeën inzetten om te concurreren op een mondiale markt en om onaangeboord potentieel te ontwikkelen.

VOORBEELDEN VAN PROJECTEN

HERNIEUWBARE ENERGIE

Canarische Eilanden – El Hierro 100 %

Dit project bestaat uit drie verschillende programma's die moeten worden ontwikkeld en uitgevoerd:

1. 100% hernieuwbare energiebronnen voor het energievoorzieningsprogramma
2. energiebesparingsprogramma
3. vervoersprogramma (conversie van fossiele brandstoffen naar schoon vervoer)

Gedurende de eerste fase is het project erop gericht door middel van diverse activiteiten te voldoen aan 70-80% van de elektriciteitsvraag van het eiland. De meest innovatieve activiteit betreft de uitvoering van een wind- en waterkrachtcentrale (WHPS), met als doel een aandeel van 30% aan directe windenergie in het net te verwezenlijken.

Duur van het project: 2003-heden
Totale kosten: EUR 64 600 000
Bijdrage EU: EUR 500 000

MEER INFORMATIE VINDT U OP
www.goronadelviento.es/index.php

BIODIVERSITEIT EN KLIMAATVERANDERING

Madeira – Beoordelingseenheid voor vast afval

Zoals gedefinieerd in het regionale strategische plan voor het beheer van vast afval, bestaat dit project inzake een beheersfaciliteit voor vast afval uit de noodzakelijke infrastructuur en apparatuur voor de adequate integratie en optimalisering van activiteiten met betrekking tot afvalinzameling en -vervoer, gescheiden inzameling en recycling, nuttige toepassing, behandeling en definitieve verwijdering.

Duur van het project: 1996-2009
Totale kosten: EUR 152 576
Bijdrage EU: EUR 102 081

MEER INFORMATIE VINDT U OP
www.valorambiente.pt/etrs-meia-serra

INNOVATIE/AGRARISCHE OMSCHAKELING

Martinique – FIBandCO

FIBandCO geeft een tweede leven aan de stammen van bananenbomen. Met behulp van vernieuwende technologie en een ecologisch verantwoord proces wordt natuurlijk finer geproduceerd. Omdat ze een ongebruikte, snel hernieuwbare bron nuttig maken (en tegelijk de ontbossing tegengaan) worden de producten van FIBandCO alom geprezen als esthetisch, uniek en duurzaam.

Duur van het project: 2010-2012
Totale kosten: EUR 1 211 000
Bijdrage EU: EUR 500 499

MEER INFORMATIE VINDT U OP
www.fibandco.com

SLIMME SPECIALISATIE

De ultraperifere regio's hebben een conceptversie van hun regionale innovatiestrategieën bekendgemaakt en hebben daarnaast een proactief platform in het leven geroepen, genaamd het „Smart Specialisation Platform” (of „S³ Platform”). In juni 2012 wordt op de Azoren met steun van het instituut voor technologische prognose (IPTS) een speciaal seminar over slimme specialisatie gehouden. Dit evenement biedt aan alle betrokkenen gelegenheid om van gedachten te wisselen over deze strategieën en om de beste keuzen op regionaal niveau te maken.

Het S³ Platform is een netwerk van Europese regionale vertegenwoordigers en deskundigen, dat erop gericht is regio's te helpen bij de ontwikkeling, uitvoering en beoordeling van hun strategieën voor slimme specialisatie. Slimme specialisatie is een belangrijk beleidsprincipe en tevens een concept voor innovatief beleid. Allereerst gaat het uit van een gezonde analyse van de kwaliteiten van de regio (opmerkelijke kweekvijvers voor biodiversiteit, hernieuwbare energie, mariene bronnen, enzovoort). Door de aandacht te richten op schaarse menselijke en financiële middelen in een paar specifieke veelbelovende gebieden met mondiale concurrentievoordelen, worden landen en regio's gesteund bij het versterken van hun vernieuwende capaciteit. Het overkoepelende doel is om een efficiënt, effectief en elkaar wederzijds aanvullend gebruik van de publieke investeringen te bevorderen, hetgeen ten goede moet komen aan de verwezenlijking van innovatieve groei. Dit gebeurt aan de hand van meerjarige strategieën die onder toezicht staan van en worden geadviseerd door een team van deskundigen, teneinde zo de uitwisseling van goede praktijken in de regio te bevorderen.

De perifere regio's behoren tot de eerste EU-regio's die zich in het kader van dit nieuwe economische concept richten op regionale innovatiestrategieën. Zo krijgen zij de kans hun politieke betrokkenheid en enthousiasme voor de bevordering van slimme, duurzame en inclusieve groei te laten zien door middel van het nuttig maken van hun kwaliteiten en hun regionale innovatieve capaciteit.

Deze betrokkenheid zal hen zeker helpen bij het vergroten van de productiviteit en het concurrentievermogen, waardoor er banen en een betere levenskwaliteit voor de burgers van de regio worden gecreëerd. Deze verschuiving naar innovatie moet uiteraard gepaard gaan met een verandering van de bedrijfscultuur, waar efficiënte innovatiesystemen de intellectuele en ondernemende capaciteiten moeten mobiliseren die nodig zijn om een innovatievriendelijke bedrijfsomgeving voor kleine en middelgrote ondernemingen te creëren, niet alleen in de hightechindustrie, maar in alle sectoren.

HET TWEEDE FORUM VAN ULTRAPERIFERE REGIO'S wordt op 2 en 3 juli 2012 gehouden in Brussel, België.

Op het eerste forum van 2010 kwamen ruim 500 deelnemers bijeen. Het forum was bedoeld voor vertegenwoordigers van de ultraperifere regio's, politici op Europees, nationaal en regionaal niveau, evenals belangrijke vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld, de academische wereld en de private sector.

Dit tweede forum wordt gehouden in dezelfde geest en wordt gehouden op een moment dat op diverse vlakken die een groot effect hebben op de ultraperifere regio's, de voorstellen voor het EU-beleid voor de toekomst worden besproken. Het forum vindt plaats kort na de goedkeuring van een nieuwe mededeling van de Europese Commissie over de toekomstige strategie voor de ultraperifere regio's in juni 2012.

De discussies zullen zich richten op belangrijke kwesties met betrekking tot de ontwikkeling van de acht ultraperifere regio's van de EU in de context van de Europa 2020-strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei. Het forum biedt gelegenheid aan alle belanghebbenden om opvattingen uit te wisselen over onderwerpen zoals het potentieel van de „blauwe groei” (een langetermijnstrategie ter ondersteuning van groei in de maritieme sector), de modernisering van landbouw, ecologische veranderingen, maatschappelijke aangelegenheden, werkgelegenheid, innovatie en het concurrentievermogen van ondernemingen.

Meer informatie vindt u op:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/rup2012/index_en.cfm

MEER INFORMATIE VINDT U OP
<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home>

HET DEENSE EU-VOORZITTERSCHAP: EU2012.DK

„ Een belangrijke uitdaging voor het Deense voorzitterschap vormt de consolidatie van de financiële situatie, terwijl tegelijk economische groei en banen worden gecreëerd. „

Gedurende de eerste helft van 2012 ligt het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie bij Denemarken. Stefan Emanoil Ilcus, eerste secretaris van de Deense vertegenwoordiging van de EU en voorzitter van de groep Structuurmaatregelen, zet de prioriteiten van het Deense voorzitterschap voor het cohesiebeleid uiteen.

Wij maken momenteel moeilijke tijden door in Europa. Wat zijn in het algemeen de voornaamste prioriteiten van het voorzitterschap en wat kan er worden gedaan om het marktvertrouwen en de economische groei te herstellen?

Het Deense voorzitterschap heeft vier overkoepelende prioriteiten: zorgen voor (1) een verantwoordelijk Europa, (2) een dynamisch Europa, (3) een groen Europa en (4) een veilig Europa. Een belangrijke uitdaging vormt de consolidatie van de financiële toestand, terwijl tegelijk economische groei en banen worden gecreëerd. De consolidatie moet komen door verbetering van de macro-economische coördinatie van de EU, waar de economieën van alle lidstaten strenger worden gecontroleerd en alle lidstaten nationale stabiliteits- en convergentieprogramma's op moeten zetten, evenals nationale hervormingsprogramma's. Daarnaast werkt het Deense voorzitterschap aan verdere verbetering van de coördinatiemaatregelen voor landen in de eurozone en regulering van de financiële sector ter vermindering van de kans op een nieuwe crisis. Er wordt gezorgd voor hernieuwde groei en banen door middel van structurele hervormingen in de lidstaten, voor een nieuwe zevenjarige begroting die groei en nieuwe banen ondersteunt en voor het nieuw leven inblazen van de interne markt, met inbegrip van het creëren van een digitale interne markt.

Wat zijn de prioriteiten van het voorzitterschap op het gebied van cohesiebeleid?

Ondanks de economische crisis moeten wij niet vergeten dat het cohesiebeleid een van de grootste succesverhalen van de Europese integratie en solidariteit is. Het beleid heeft een belangrijke rol gespeeld, en zal dat ook blijven doen, in het creëren van convergentie tussen de diverse EU-regio's en landen. Het Deense voorzitterschap beschouwt het beleid als een belangrijk middel om Europa voor te bereiden op de uitdagingen van nu en de toekomst. Daarom moeten onze werkzaamheden in dezelfde richting gaan: vergroten van concurrentievermogen, groei en werkgelegenheid per uitgegeven euro, en ervoor zorgen dat het beleid is toebedeeld op deze taak.

Het cohesiebeleid moet gericht en resultaatgericht zijn. Dit geldt tevens voor het onderhandelingsproces en wij willen de onderhandelingen dan ook zo veel mogelijk bevorderen. Het cohesiepakket is zeer omvangrijk en wij willen de verordening inzake het cohesiebeleid parallel met het Meerjarig Financieel Kader (MFK) bevorderen, hoewel de wetgeving inzake het cohesiebeleid pas definitief kan worden gemaakt ná definitieve goedkeuring door de Raad van het MFK.

Sterker nog, het MFK staat tijdens ons voorzitterschap op de agenda van vijf van de zes vergaderingen van de Raad Algemene Zaken. Dat geeft wel aan hoeveel nadruk wij leggen op de voortgang van deze onderhandelingen.

„Ondanks de economische crisis moeten wij niet vergeten dat het cohesiebeleid een van de grootste succesverhalen van de Europese integratie en solidariteit is.“

De onderhandelingen over het wetgevingspakket voor het cohesiebeleid van ná 2014 is een veelzijdig proces met een breed scala aan actoren. Hoe denkt u het proces te bevorderen en compromissen te bereiken? Wat zijn de aspecten van het pakket waaraan u specifiek belang hecht?

Wij moeten ons niet laten afschrikken door sommige van de nieuwe concepten in de Commissievoorstellen, zoals *ex-ante*-voorwaarde, prestatiekader en thematische concentratie, om nog maar te zwijgen over strategische programmering, beheer en controle, en financieel beheer. Dit zijn natuurlijk allemaal belangrijke aspecten. Er zit een methodiek in de voorgestelde wijzigingen en ik ben vol vertrouwen dat wij praktische oplossingen en gerichte verbeteringen kunnen vinden voor wat op het eerste gezicht een complex voorstel lijkt. Per slot van rekening kunnen gerichtheid en resultaatgerichtheid toch eigenlijk nooit verkeerd zijn?

In samenspraak met de eerdere Poolse en Cypriotische voorzitterschappen hebben wij het onderhandelingsproces verdeeld in een aantal thematische blokken. Gedurende de eerste maanden van het voorzitterschap hebben wij een aantal hiervan besproken, zoals vereenvoudiging, beheer en controle, grote projecten, inkomstengenererende activiteiten, strategische programmering en thematische concentratie. Dit bleek een efficiënte aanpak. Uiteindelijk kunnen wij echter alleen die vooruitgang leveren die de nationale delegaties bereid zijn te leveren.

Hoe werkt u samen met de overige twee leden van het trio voorzitterschap, namelijk Polen en Cyprus?

De samenwerking tussen de drie is zeer hecht en gebaseerd op een constructieve benadering en nauwe coördinatie. Dit heeft een belangrijke rol gespeeld tijdens de soepele

overgang tussen de Poolse en Deense voorzitterschappen. Hierbij is niets van de dynamiek van het onderhandelingsproces verloren gegaan en hopelijk gaat dit precies zo wanneer de Cyprioten het op 1 juli van ons overnemen. Op dat moment zullen de onderhandelingen behoorlijk ver gevorderd zijn en het is cruciaal om de vaart erin te houden.

Hoe ziet u de samenwerking met het Europese Parlement?

Sinds het cohesiebeleid onderworpen is aan de gewone wetgevingsprocedure moet de Raad zeer nauw samenwerken met het Parlement. Wij hebben gezorgd voor een grondige aanpak van de kant van de Raad met gerichte bijeenkomsten van werkgroepen, bilaterale bijeenkomsten met delegaties en geplande debatten in de Raad Algemene Zaken van zowel april als juni. Als wij echter onnodige verschillen tussen de medewetgevers willen voorkomen en tegelijk zo snel mogelijk de kansen van het bereiken van een overeenkomst willen vergroten, zullen wij gedurende het gehele onderhandelingsproces in nauw overleg moeten staan met het Parlement.

VEREENVOUDIGING VAN HET TOEKOMSTIGE COHESIEBELEID

Vereenvoudiging vormt een van de meest algemeen verbreide verwachtingen voor het nieuwe cohesiebeleid voor de periode 2014-2020.

De Europese Commissie heeft specifieke voorstellen ingediend om op verschillende beleidsgebieden tot meer vereenvoudiging te komen. Binnen het cohesiebeleid bouwen sommige van deze voorstellen voort op veranderingen die reeds zijn gepresenteerd, terwijl andere nieuw zijn.

Het belang van vereenvoudiging

Het voornaamste doel van de vereenvoudigingsvoorstellen is om te zorgen voor een vlotte uitvoering van het beleid en een efficiënt gebruik van de administratieve middelen op regionaal, nationaal en EU-niveau.

Erkend wordt dat vereenvoudigde regels op de tijd en kosten van de verwezenlijking van doelstellingen besparen en zorgen voor een grotere resultaatgerichtheid. Ook zullen ze eerder worden begrepen door de betrokken actoren, hetgeen de rechtszekerheid weer vergroot.

Een ander voordeel is een afname van het aantal vergissingen en een toename van de door nationale leveringssystemen geboden zekerheid.

De Europese Commissie streeft ernaar om vereenvoudiging te realiseren dooronder andere harmonisering van de regels voor de verschillende GSK-fondsen, grotere flexibiliteit en evenredigheid, verduidelijking van de regels met als doel verbetering van de rechtszekerheid, en digitalisering van documenten en processen.

Uitdagingen

De effectieve uitvoering van deze maatregelen hangt af van de inspanningen van tal van autoriteiten, organisaties en ondernemingen in de gehele Europese Unie.

Het is echter duidelijk dat gelet op de verschillende nationale situaties, wijzigingen die in sommige lidstaten als vereenvoudiging worden beschouwd, in andere lidstaten kunnen worden gezien als extra complicaties. De uitdaging is om voldoende gemeenschappelijke belangen te vinden en om de flexibiliteit te introduceren waarmee het beheer van het cohesiebeleid kan worden vereenvoudigd.

De ervaring heeft ook geleerd dat er soms fouten worden gemaakt omdat de regels uit eerdere programmeringsperiodes zijn veranderd, maar de beheersinstanties of begunstigden de oude regels in de nieuwe programmeringsperiode blijven toepassen.

Daarom heeft een aantal geïnteresseerden gewaarschuwd tegen een al te radicale herziening van de regels. De voorstellen van de Commissie houden hier rekening mee en stellen alleen veranderingen voor waarmee de vereenvoudiging in de praktijk kan worden gerealiseerd.

Uitvoering

De lidstaten en alle betrokken overheden hebben een sleutelrol te vervullen en zullen moeten verzekeren dat de vereenvoudiging wordt gerealiseerd voor de begunstigde partijen.

Vereenvoudiging voor de begunstigden is het hoofddoel achter de voorstellen van de Commissie. Sommige vereenvoudigingsaspecten verminderen ook de administratieve inspanningen op alle niveaus en sommige elementen zijn gericht op de nationale en regionale bestuursorganen. In sommige gevallen zijn investeringen door het openbaar bestuur in nieuwe IT-systemen, procedures en trainingscursussen vereist om de vereenvoudiging voor de begunstigden te garanderen.

Vereenvoudiging is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid

De Commissie heeft haar voorstellen geëvalueerd en de resultaten geven aan dat er potentieel is voor een aanzienlijke vermindering van de administratieve lasten voor de begunstigden. Daarbij gaat het voornamelijk om een ingrijpende verschuiving van beheer op basis van papierwerk naar e-Governance.

Eenvoudigere en meer geharmoniseerde subsidiabiliteitsregels, alsmede kortere tijdslimieten voor de bewaartermijn van documenten kan ook een merkbare invloed hebben op de algehele lasten voor de begunstigden.

De wettelijke veranderingen op EU-niveau moeten worden aangevuld met inspanningen op nationaal en regionaal niveau, zodat de complexiteit voor de begunstigden wordt ingeperkt.

Daarom wordt voorgesteld dat elke lidstaat zich verbindt aan duidelijke doelstellingen in dit opzicht.

Verwezenlijking van het potentieel

Bij een gezamenlijke inspanning op EU-, nationaal en regionaal niveau is het mogelijk om de algehele lasten voor begunstigen op EU-niveau met 25 % te verlagen ten opzichte van de periode 2007-2013.

Alle betrokken partijen moeten echter bijdragen, zodat het volledige potentieel van vereenvoudiging kan worden gerealiseerd.

Belanghebbenden kunnen een rol spelen als partner en waarborgen dat er bij het ontwerp en de uitvoering van de operationele programma's voldoende aandacht wordt besteed aan vereenvoudiging.

Beheersinstanties, certificerende instanties of auditinstanties kunnen deelnemen en verzekeren dat de bestaande nationale wetten en regels ten volle profiteren van de vereenvoudigingsaspecten en zich inspannen om te voorkomen dat de regels op nationaal/regionaal niveau te gecompliceerd worden.

De nationale instanties kunnen een grondige analyse verrichten en op nationaal niveau maatregelen nemen om het potentieel van de vereenvoudiging ten volle te realiseren gezien de nieuwe verbeterde mogelijkheden uit de voorstellen van de Commissie voor de cohesiebeleidsregels over 2014-2020. Behalve het invoeren van nieuwe methoden in het systeem zullen activiteiten zoals het bevorderen van goede praktijken, het leren uit de ervaringen van andere lidstaten en het opleiden van personeel een positieve invloed hebben op het vereenvoudigingsproces.

De belangrijkste voorstellen

1. Harmonisatie van de regels met andere fondsen uit het Gemeenschappelijk Strategisch Kader (GSK)

In de door de Commissie voorgestelde nieuwe verordening worden voor het cohesiebeleid, het beleid voor plattelandsontwikkeling en het beleid voor maritieme zaken en visserij gemeenschappelijke regels opgenomen ten aanzien van strategische planning, subsidiabiliteit en duurzaamheid.

Bovendien wordt het aantal strategische documenten *verminderd* omdat er sprake is van slechts één EU-document en één strategisch nationaal document voor de vijf GSK-fondsen ⁽¹⁾.

(1) Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds (ESF), het Cohesiefonds, het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) en het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV).

2. Meer flexibiliteit bij het opstellen van programma's en systemen

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELS VOOR ALLE GSK-FONDSEN

Voorheen is er sprake geweest van gevallen waarbij verschillende subsidiabiliteitsregels werden toegepast op de GSK-fondsen bij hetzelfde soort projecten.

Dit vereist dat men bekend is met meerdere reglementen, waardoor het gevaar bestaat dat er vergissingen worden gemaakt met financiële gevolgen voor de begunstigen.

De voorstellen voor 2014-2020 voorzien in gemeenschappelijke subsidiabiliteitsregels voor de GSK-fondsen om deze complexiteit te verminderen. Deze regels op EU-niveau moeten worden aangevuld door nationale regels die hetzelfde beginsel hanteren.

Om flexibiliteit bij het opstellen van nationale en regionale regelingen mogelijk te maken, moeten de GSK-fondsen op het juiste territoriale niveau worden uitgevoerd in overeenstemming met het administratieve kader van de lidstaat.

Er wordt een aantal nieuwe opties voorgesteld om meer flexibiliteit te bewerkstelligen. Zo kunnen de lidstaten en regio's de operationele programma's met betrekking tot het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds (ESF) en het Cohesiefonds apart of gezamenlijk plannen, de toewijzing van fondsen met maximaal 2 % aanpassen tussen de verschillende categorieën regio's, voor één project de fondsen uit verschillende door de EU gefinancierde instrumenten combineren, horizontale technische hulpwerkzaamheden uit een bepaald fonds financieren en de functies van de beherende en certificerende instanties bij elkaar voegen.

Het staat hen ook vrij om gezamenlijke commissies van toezicht in te stellen en jaarlijkse beoordelingsbijeenkomsten te organiseren voor programma's die met de GSK-fondsen zijn gefinancierd. De subsidiabiliteit van uitrusting van het ESF vereenvoudigt ook de geïntegreerde planning op projectniveau.

Geïntegreerde programmering wordt ook vergemakkelijkt door gebruikmaking van verschillende instrumenten zoals geïntegreerde territoriale investeringen, door de gemeenschap aangestuurde plaatselijke ontwikkeling of de mogelijke ondersteuning van een project uit verschillende fondsen.

DE NIEUWE MOGELIJKHEID VAN PROGRAMMA'S MET MEERDERE FONDSEN

Van 2014-2020 krijgen de lidstaten de keuze om een programma bestaande uit één of meerdere fondsen op te stellen en toe te passen, waarbij het EFRO, het ESF en het Cohesiefonds volgens hun nationale praktijken worden gecombineerd.

Het oprichten van gezamenlijke commissies van toezicht en gezamenlijke controle- en rapportagesystemen kan voor de nationale instanties kostenbesparingen met zich mee brengen.

Gezamenlijke planning vereenvoudigt een geïntegreerde aanpak voor de uitvoering van het cohesiebeleid.

3. Meer evenredigheid

Herhaalde controles kunnen voor de begunstigden een aanzienlijke administratieve last betekenen. Het voorstel stelt ook grenzen aan de intensiteit van de projectcontroles.

Alle regelingen voor de rapportage, beoordeling, controle en het beheer van de GSK-fondsen moeten in financiële en administratieve zin in verhouding staan tot het niveau van de toegewezen steun.

Jaarlijkse evaluatiebijeenkomsten van de Commissie en de lidstaathoeven niet altijd nodig te zijn. Omdat programma's niet van de ene op de andere dag worden gestart, hoeven het eerste uitvoeringsrapport en de goedkeuring van de rekeningen pas in 2016 te worden overgelegd.

BEPERKTE CONTROLE OP KLEINE PROJECTEN

In het programma voor 2014-2020 worden werkzaamheden waarvoor de totale subsidiabele uitgaven minder dan EUR 100 000 bedragen, tijdens de projecttermijn normaliter niet aan meer dan één controle door de auditinstantie en de Commissie samen onderworpen.

Hierdoor verdwijnt de kans dat de begunstigden van kleinere projecten aan meerdere controles worden onderworpen, die hun aandacht van de hoofdwerkzaamheden van het project afleiden.

De controlewerkzaamheden van de Commissie richten zich ook op gebieden met een groter risico. In het geval dat de controle-instanties goed werken, beperkt de Commissie haar controles daar waar de nationale uitvoeringssystemen goed werken.

4. Rechtszekerheid dankzij duidelijker regels

Duidelijke, ongecompliceerde regels kunnen een grote bron van vereenvoudiging zijn. Op basis van de lessen die we hebben geleerd is een aantal van de regels voor 2007-2013 aangepast met als doel duidelijkheid te verschaffen. Tijdens de komende termijn kunnen meer gevarieerde soorten financiële instrumenten beschikbaar worden gesteld, terwijl er in meer gestandaardiseerde regels wordt voorzien om de noodzaak van het opstellen van nationale regels te verminderen. De voorwaarden waaronder het mogelijk wordt om projecten buiten het programmabestek te financieren worden verduidelijkt. De mogelijkheid van een forfaitair bedrag is toegevoegd aan de regels inzake het genereren van inkomsten.

NIEUWE REGELS INZAKE HET GENEREREN VAN INKOMSTEN

De voorstellen voor 2014-2020 voorzien in een meer evenredige aanpak wat betreft de behandeling van inkomstengenererende projecten en een vereenvoudiging van het beheer daarvan. Er zijn forfaitaire bedragen in opgenomen om de kosten te bepalen die kunnen worden ondersteund door de fondsen, gekoppeld aan het soort project. De lidstaten kunnen besluiten of zij het forfaitaire bedrag willen toepassen. Zo niet, dan kunnen zij nog steeds kiezen voor de voormalige methode van het analyseren van de financieringskloof in gevallen dat zij menen dat het forfaitaire bedrag niet geschikt is.

De vrijstelling blijft gelden voor alle ESF-projecten en voor alle EFRO-, Cohesiefonds-, ELFPO- en EFMZV-projecten van minder dan EUR 1 miljoen om de met deze verplichtingen verbonden lasten te beperken.

5. Efficiëntere uitvoering en minder verslaglegging

In sommige gevallen brengt vereenvoudiging ook een onmiddellijke verlaging van de administratieve kosten met zich mee.

Het is de bedoeling van de Commissie om te verzekeren dat de beheersinstanties op evenredige wijze verslag doen en dit tot de wezenlijke elementen beperken.

Voor de periode 2014-2020 zijn de reguliere jaarverslagen aanzienlijk korter dan in de periode 2007-2013, omdat ze alleen gericht zijn op de wezenlijke gegevens over de gemaakte vorderingen. Het eerste jaarverslag hoeft pas te worden ingediend in 2016.

Het rapport bestaat dan grotendeels uit automatisch verkrijgbare gegevens uit het IT-systeem en in mindere mate uit een uitgewerkte tekst.

Aan de beheersinstanties wordt slechts tweemaal tijdens de programmeringsperiode (en voor het definitieve uitvoeringsverslag) gevraagd om uitgebreidere verslagen in te dienen.

6. Vermindering van de administratieve lasten voor begunstigen

De administratieve lasten voor begunstigen worden gereduceerd door meer mogelijkheden voor het gebruik van vereenvoudigde kosten, terwijl de vereenvoudigde kostenstructuur die reeds in 2007-2013 is geïntroduceerd behouden blijft en wordt uitgebreid. Hierdoor wordt gezorgd dat:

- de vereenvoudigde kosten kunnen worden toegepast op de vijf GSK-fondsen;
- de huidige methoden voor het vaststellen van vereenvoudigde kosten blijven behouden;
- sommige forfaitaire bedragen, eenheidskosten en bedragen ineens worden vastgesteld op EU-niveau;
- de maximumsubsidie voor bedragen ineens wordt verhoogd tot EUR 100 000;
- het gebruik van forfaitaire bedragen is toegestaan voor diverse kosten; en
- voor gelijksoortige projecten kan een vereenvoudigde kostenstructuur uit bestaande EU- en nationale financieringsinstrumenten worden gebruikt.

De invoering van de voortschrijdende jaarafsluiting verkort de bewaarperiode van documenten van het huidige maximum van meer dan 10 jaar tot ongeveer vijf jaar.

POSITIEVE ERVARINGEN IN DENEMARKEN MET HET GEBRUIK VAN DE VEREENVOUDIGDE KOSTENSTRUCTUUR

In de stad Aalborg in Denemarken, waar een aantal door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) gefinancierde projecten wordt beheerd, heeft men de directe voordelen van de overschakeling op de vereenvoudigde kostenstructuur bij projectbeheer ondervonden.

Tot 2011 waren alle EFRO-projecten onderworpen aan de regels inzake werkelijke kosten. Op grond van deze regels moesten alle indirecte kosten worden ondersteund door externe betalingsdocumentatie.

„Dit was binnen onze organisatie een zeer bewerkelijke taak, aangezien er miljoenen bonnetjes verantwoord moesten worden met kosten zoals voor maaltijden, reizen, afdrukken, reclame, enzovoort”, aldus Jonas Kromann, projectmanager van Aalborg.

Begin 2011 veranderde de handelsafdeling van de gemeente Aalborg de kostenstructuur van haar projecten en begon gebruik te maken van het vaste tarief.

„De conversie van de projecten was een behoorlijke klus, omdat werkelijke kosten en opties voor een vast tarief gepaard gaan met verschillende rekeningstelsels. Maar de conclusie is wel dat de vereenvoudiging die voortvloeide uit het gebruik van een vast tarief, de administratie van de projecten die in Aalborg plaatsvinden, veel gemakkelijker heeft gemaakt”, aldus Kromann.

Vereenvoudiging Cohesiebeleid voor 2014-2020

Dit verslag is beschikbaar in het Bulgaars, Deens, Duits, Engels, Ests, Fins, Frans, Grieks, Hongaars, Italiaans, Lets, Litouws, Nederlands, Pools, Portugees, Roemeens, Slowaaks, Sloveens, Spaans, Tsjechisch en Zweeds.

7. Op weg naar een op resultaten gebaseerd beheer: het gezamenlijke actieplan

Het gezamenlijke actieplan (GAP) maakt deel uit van één of meerdere prioritaire assen of operationele programma's die door een op resultaten gebaseerde aanpak worden uitgevoerd teneinde specifieke doelstellingen te bereiken die zijn overeengekomen tussen de lidstaten de Commissie. Het GAP is een middel om te zorgen dat het beheer meer gericht is op prestaties en resultaten. De gebieden waar dit plan kan worden toegepast liggen niet vast, maar deze kunnen technische bijstand en duurzame integratie van jongeren in de bedrijfs wereld omvatten. Het criterium voor gebruik van een GAP impliceert de mogelijkheid om betrouwbare doelen voor prestaties en resultaten te definiëren.

Het financiële beheer van het GAP is uitsluitend gebaseerd op prestaties en resultaten, die worden vergoed d.m.v. een standaardverdeling van de eenheidskosten of bedragen ineens die van toepassing zijn op allerlei soorten projecten. De controle van een GAP door de Commissie en de auditinstanties zijn er daarom uitsluitend op gericht om te verifiëren of de voorwaarden voor vergoeding zijn nagekomen, bijvoorbeeld het bereiken van overeengekomen prestaties en resultaten.

Als een GAP wordt gebruikt, kan de lidstaat de gebruikelijke financiële regels toepassen voor de vergoeding van de projecten. Deze regels zijn niet onderworpen aan controle door de auditinstantie of de Commissie. Om rechtszekerheid te verschaffen wordt het GAP goedgekeurd door de Commissie.

8. e-Cohesie

e-Cohesie heeft een enorm potentieel om de administratieve lasten te verlagen.

De voorstellen van de Commissie voor de periode 2014-2020 voorzien in een optimaal gebruik van bestaande gegevensbanken, alsmede de ontwikkeling van interfaces en andere hulpmiddelen die het de begunstigen mogelijk maken om gegevens slechts één keer in te dienen en alle documenten elektronisch te bewaren.

Als dit zijn beslag krijgt, kunnen de fouten bij de gegevensinvoer worden beperkt en de administratieve lasten voor de begunstigen bij het opvragen en opnieuw indienen van bestaande documenten worden gereduceerd. Tevens wordt het risico van verloren documenten beperkt en worden op de lange duur de archiveringskosten verlaagd.

9. Vereenvoudiging van de Europese territoriale samenwerking

Er is een aparte regeling voorgesteld die pasklare bepalingen mogelijk maakt en de instanties die de Europese Territoriale Samenwerking (ETS) uitvoeren, voorziet van een duidelijk overzicht van de toepasselijke regels.

De belangrijkste ontwikkelingen omvatten de mogelijkheid om 15% van de personeelskosten met een forfaitair bedrag te dekken, meer geharmoniseerde subsidiabiliteitsregels en de versmelting van de taken van de beheersinstantie en de certificerende instantie

10. Vereenvoudiging van het Europees Sociaal Fonds

Voor het Europees Sociaal Fonds (ESF) zijn er vanwege zijn aard specifieke mogelijkheden ter vereenvoudiging voorgesteld (talloze kleinere subsidies, kernuitgaven waaronder personeelskosten, relatief gestandaardiseerde projecten). De voornaamste ontwikkeling omvat extra mogelijkheden om kosten te vereenvoudigen.

De meeste uitgaven die binnen een ESF-project worden ondersteund, hebben betrekking op personeelskosten. Daarom heeft de Commissie de mogelijkheid voorgesteld dat het ESF de totale subsidiabele kosten van het project berekent op basis van de directe personeelskosten door 40% aan de som van deze kosten toe te voegen. Dit bedrag wordt vastgelegd in de verordening en hoeft daarom niet door de nationale instanties te worden verantwoord.

Er is ook een aantal vereenvoudigde procedures voor kleine subsidies geïntroduceerd waardoor het gebruik van een vereenvoudigde kostenstructuur die op transparante basis is vastgelegd, wordt vergemakkelijkt.

TIPS OVER HOE HET SIMPEL KAN WORDEN GEHOUDEN

1. GERICHTHEID

Een duidelijke strategie en gerichtheid op duidelijk gedefiniëerde gebieden verzekert dat de ondersteuningsprogramma's tijdig ontwikkeld kunnen worden. Een duidelijke gerichtheid kan ook betekenen dat er minder ondersteuningsprogramma's worden ontworpen en er minder instanties bij betrokken zijn, wat kostenbesparingen mogelijk kan maken.

2. SYNERGIE BENUTTEN

Geïntegreerde programma's en projecten, een gemeenschappelijk rechtskader op nationaal of regionaal niveau, gezamenlijke commissies van toezicht, gemeenschappelijke beheers- en controlesystemen: al deze mogelijkheden vergemakkelijken de pasklare aanpak van de systemen.

3. DIGITALISERING

De uitvoering van het cohesiebeleid betekent dat er grote hoeveelheden voor zowel het beheer als de rapportage benodigde informatie worden behandeld. Hoewel de lidstaten vooruitgang hebben geboekt op weg naar elektronische informatie-uitwisseling binnen de bestuursorganen, vindt de communicatie met de begunstigden nog steeds hoofdzakelijk plaats op papier. Behalve dat dit lasten oplegt aan de begunstigden, betekent dit ook dat er grote hoeveelheden gegevens moeten worden overgebracht en omgezet en dus dat er extra kosten worden gemaakt die vermeden kunnen worden. Daarom leggen de voorstellen van de Commissie een verplichting op aan de lidstaten om tegen het einde van 2014 mogelijkheden te bieden voor de uitwisseling van elektronische gegevens met de begunstigden. Er kan nog meer efficiëntie worden bereikt als men verder gaat dan de vereiste regelgeving, d.w.z. door het ontwikkelen van gemeenschappelijke e-Services voor de begunstigden van GSK-fondsen (en nationale fondsen) en een efficiënt gebruik van openbare registers (handelsregisters, belastingsgegevensbanken, enzovoort).

4. GEBRUIK VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Zodra financiële instrumenten zijn opgezet, zijn meer kapitalisatie, doelmatigheid en efficiëntie bij het gebruik van de fondsen mogelijk, vooral bij voldoende betrokkenheid van de particuliere sector. De complexiteit kan verder worden verminderd door het gebruik van op EU-niveau georganiseerde financiële instrumenten of het gebruik van door de Commissie opgestelde standaardvoorwaarden.

5. TOEPASSING VAN VEREENVOUDIGDE KOSTEN

Op sommige gebieden blijft vergoeding op basis van reële kosten de beste en eenvoudigste beschikbare aanpak. In veel andere gevallen echter vormen vereenvoudigde kosten een efficiënter alternatief. De op EU-niveau vastgestelde forfaitaire bedragen en eenheidskosten kunnen het kostenbesparende gebruik van deze mogelijkheden bevorderen, omdat er geen ontwikkeling van methoden op nationaal niveau wordt vereist. De mogelijkheid tot het toepassen van vereenvoudigde kosten in verband met EU-beleidsmaatregelen en nationale ondersteuningsprogramma's en (in het geval van het ESF) het gebruik van ontwerpbegrotingen, beperkt ook de aanvankelijke investering en inspanning die van de lidstaten wordt gevraagd.

6. GEZAMENLIJKE ACTIEPLANNEN PROBEREN

Gezamenlijke actieplannen vormen een sprong voorwaarts in de richting van een op resultaten gebaseerd beheer dat voortborduurde op een uitbreiding van de beginselen van kostenvereenvoudiging naar allerlei verschillende werkzaamheden. Daarom kan het op termijn nuttig zijn om in ieder geval te kiezen voor de uitvoering van proefwerkzaamheden in de vorm van gezamenlijke actieplannen.

7. BEOORDELEN EN AANPASSEN VAN DE RISICO'S

In het voorstel van de Commissie wordt uitgegaan van een systeem waar de administratieve inspanning gekoppeld is aan de betrokken risico's. Dit geldt vooral voor beheerscontroles en audits die allebei aan de risico's worden aangepast. Terwijl in het geval van een controle de aanpassingen worden gebaseerd op de gemeenschappelijke regels op EU-niveau en op overeenkomsten met de Commissie, worden de frequentie en dekking van de beheerscontroles bepaald door elk van de beheersinstanties zelf.

MEER INFORMATIE VINDT U OP

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/simplification_nl.pdf

Panorama praat met vooraanstaande leden van de Commissie voor Regionale Ontwikkeling van het Europese Parlement over de rol van het cohesiebeleid en de vorderingen met het pakket nieuwe wetsvoorstellen.

HET COHESIEBELEID IS EEN ECHT INVESTERINGSBELEID

Constanze Angela Krehl, lid van het Europese Parlement, Fractie van de Progressieve Alliantie van Socialisten en Democraten, lid van de Commissie regionale ontwikkeling, Co-rapporteur verordening gemeenschappelijke bepalingen Europese fondsen.

Economische groei en cohesiebeleid

Terwijl de topbijeenkomsten van de Raad elkaar in rap tempo opvolgen, zou de burger de indruk kunnen krijgen dat alleen fiscale consolidatie Europa nog kan redden. Maar dat is niet het geval, alles behalve. Elke ondernemer weet dat hij/zij de uitgaven laag moet houden, maar wat de onderneming doet groeien, dat zijn investeringen. En dat geldt precies zo voor ons hele continent. Het klopt dat onnodige uitgaven echt schadelijk kunnen zijn voor een economie, maar het zijn uiteindelijk de investeringen die de groei in een land als Griekenland weer zullen herstellen.

Het Europese cohesiebeleid is een echt investeringsbeleid. Als wij projecten steunen die zich toespitsen op de behoeften van de Europese regio's, kunnen de economieën zich weer herstellen en hun positie op de markten wereldwijd versterken.

In het Europese Parlement werken wij momenteel aan het ontwerp van het cohesiebeleid voor de komende programmeringsperiode. Maar behalve deze planning op de langere termijn moeten wij ook reageren op de huidige behoeften van de zwaarst getroffen regio's in Europa. Daarom spreken wij onder meer over een wijziging van de huidige verordening, met als doel het effect van de cohesie-uitgaven in landen als Griekenland te vergroten.

De rol van het Europese Parlement

Wij zijn ons zeer bewust van de enorme verantwoordelijkheid die wij hebben, gelet op de rol van het Europese Parlement als medewetgever van het cohesiebeleid en het feit dat de algemene verordening de voorschriften bevat voor vijf verschillende fondsen⁽¹⁾.

Wij hopen op nauwe samenwerking met de Raad en streven naar een intensieve uitwisseling van gedachten met de regionale actoren. Het is mijn streven om voor een sterke positie van de regio's te zorgen, bijvoorbeeld tijdens de onderhandelingen over partnerschapscontracten.

Het is ons plan om het wetgevingspakket eind dit jaar goed te keuren, als dan de onderhandelingen over het Meerjarig Financieel Kader (MFK) tenminste zijn afgerond.

Het wetgevingspakket voor het cohesiebeleid ná 2014

Ik ben vol vertrouwen dat wij ten aanzien van alle belangrijke punten bevredigende compromissen zullen vinden. Wij onderhouden hechte banden met de diverse belanghebbenden en met de Europese instellingen. Omdat het *rapporteur*schap inzake de algemene verordening wordt gedeeld door de coördinatoren van de twee grootste politieke fracties van het Europese Parlement, zullen wij een verslag voorleggen dat brede steun zal moeten vinden in het Parlement.

Resultaten en prestaties

Het is verstandig om onze relatief schaarse middelen te richten op een beperkt aantal prioriteiten. En inderdaad, wij willen een succesvol beleid dat zijn beloften nakomt. Toch moeten wij niet vergeten dat de zwakke prestaties van een regio het gevolg zijn van factoren van buiten het cohesiebeleid. En zwakke prestaties wijzen er vaak op dat een regio meer steun nodig heeft, in plaats van minder.

Ik ben dan ook zeer kritisch ten aanzien van de introductie van een prestatiereserve, die enkel ten goede komt aan de goed presterende regio's, terwijl het geld had kunnen worden gebruikt voor meer prangende projecten.

(1) De vijf Fondsen: het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds (ESF), het Cohesiefonds, het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) en het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV).

OP WEG NAAR EEN BETER EVENWICHT IN EUROPA

Lambert van Nistelrooij, lid van het Europese Parlement, Fractie van de Europese Volkspartij (Christendemocraten), lid van de Commissie regionale ontwikkeling, Co-rapporteur verordening gemeenschappelijke bepalingen Europese fondsen.

Europa 2020 voor alle regio's

De EU-lidstaten staan voor een gemeenschappelijke uitdaging. In het Verdrag van Lissabon worden de hoekstenen van Europa bekrachtigd: de gemeenschappelijke waarden, de interne markt en het streven om tot een nog hechtere politieke Unie te komen. Het cohesiebeleid is op al deze drie pijlers gefundeerd. Bijna de helft van de uitgaven van de Unie zijn bestemd voor dit beleid. Daarbij gaat het enerzijds om investeringen in onderzoek en ontwikkeling en in het concurrentievermogen, en anderzijds om structurele steun aan zwakkere regio's.

De voornaamste uitdagingen voor de komende jaren zijn gelegen in het bereiken van een betere synergie tussen de vijf regionale fondsen en de fondsen voor onderzoek en ontwikkeling. Wij hebben een nieuwe benadering nodig, waarbij gebruik wordt gemaakt van de nog niet-aangeboorde capaciteit van de nieuwe lidstaten.

Ik verwelkom de voorstellen van de Europese Commissie en ben van oordeel dat een overkoepelende verordening voor instrumenten van structurele beleidsmaatregelen die zijn opgenomen in de doelstellingen van de Europa 2020-strategie, een grote stap voorwaarts betekent voor een grotere samenhang en voor het effect en de zichtbaarheid in de praktijk in geheel Europa. Hierdoor wordt de integrale benadering en de doelmatigheid van de beleidsuitvoering gewaarborgd.

De gemeenschappelijke bepalingen voor strategische planning en programmering en de gemeenschappelijke lijst van thematische doelstellingen bereiden de weg voor een gedeeld eigenaarschap van de Europa 2020-doelstellingen. De kennis-economie zal de komende decennia nieuwe banen genereren. Daarom moeten wij de ondersteunende programma's coördineren, zodat de toegevoegde voordelen worden vergroot. Dit kan door meer synergie te creëren tussen de fondsen en de Horizon 2020. Deze nieuwe aanpak is het aandachtspunt van de „trap naar topkwaliteit“. Het is onaanvaardbaar dat de oude lidstaten ongeveer 90% van de EU-financiering voor onderzoek opsouperen.

Een evenwicht tussen solidariteit en zelfbelang

Door middel van territoriale cohesie kan Europa tegelijk leidende regio's en ontwikkelingsregio's die erin slagen zich te kwalificeren, ontwikkelen. Anders gezegd: zo worden regio's die het voortouw nemen beloond en zouden tegelijk de ontwikkelingsregio's moeten worden beschermd tegen een situatie dat de winnaar alles krijgt. Solidariteit en zelfbelang worden op een rechtvaardige wijze afgewogen. Wij hebben nieuwe instrumenten nodig die ten goede komen aan Europa in zijn geheel, terwijl minder ontwikkelde regio's betere kansen krijgen om de werkgelegenheid nu en in de toekomst veilig te stellen.

In de praktijk werken wij op basis van de drie kernconcepten van territoriale cohesie: concentratie, samenwerking en verbinding. Deze drie concepten zijn een belangrijk fundament van de trap naar topkwaliteit. Vooraanstaand onderzoek zal het voorrecht blijven van de meest uitblinkende aanvragers. Regio's en consortia in de nieuwe lidstaten die getuigen van een groot potentieel, kunnen echter rekenen op directe ondersteuning uit de structuurfondsen om in hun regio's te werken aan topkwaliteit.

De nieuwe benadering is erop gericht te investeren in onderzoek en ontwikkeling en in de kennisinfrastructuur als solide basis voor het toekomstige concurrentievermogen en het creëren van banen. De structuurfondsen doen precies wat zij zouden moeten doen: bouwen aan een Europa dat territoriaal in evenwicht is.

Het Parlement ligt op koers

Het wetgevingspakket voor het cohesiebeleid ná 2014 is van uitermate groot belang voor verdere Europese integratie. Wij mogen niet toelaten dat wij uit de huidige crisis te voorschijn komen met een nog onevenwichtiger Europa. Het Europese Parlement hamert daarom op het belang van een cohesiebeleid voor geheel Europa. Dit beleid heeft bewezen zeer effectief te zijn. Uiteraard zullen wij binnen het kader van alle fondsen meer synergie moeten creëren. Het voorstel van de Europese Commissie vormt daarvoor een stabiele ondergrond. Wij verwachten in september 2012 een eerste stemming in de plenaire vergadering van het Europese Parlement.

ONDERSTEUNING VAN ESTLANDS REDDINGSBRIGADES OP ZEE

De Golf van Finland, een druk stuk water dat ligt tussen Estland en het zuiden van Finland, kende de afgelopen jaren een forse toename van de hoeveelheid koopvaardij en plezierboten. Niettemin worstelde de Golf met een ontoereikend aantal maritieme opsporings- en reddingsbrigades. Aan de hand van een door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling [EFRO⁽¹⁾] gefinancierd grensoverschrijdend project is getracht de reddingsmogelijkheden op zee in dit gebied te vergroten en de kusten zo veiliger te maken.

Het VOMARE-project (VOLuntary MARitime REscue), waarmee in september 2008 is gestart, wordt gecoördineerd door de Finse vereniging van reddingsorganisaties (Helsinki), de overkoepelende organisatie voor vrijwillige maritieme reddingsverenigingen in Finland, die bestaat uit 2000 vrijwillige reddingsbrigades en 150 reddingsboten. De vereniging heeft samengewerkt met de gemeente van Vihula in Estland om gezamenlijk de samenwerking tussen de Finse en Estlandse vrijwillige maritieme opsporings- en reddingsystemen te verbeteren.

Internationale normen

Een belangrijk doel van het project was om de paraatheid van de reddingsorganisaties aan de Estlandse kust te verhogen naar het op grond van internationale overeenkomsten vereiste niveau, om zo te zorgen dat de reddingsdiensten voldoen aan de behoeften in eigen land en die van internationale bezoekers.

Tijdens het project, dat in juni 2011 is afgerond, zijn talloze trainingssessies verricht om de werkprocessen te standaardiseren en de communicatie en samenwerking te verbeteren.

Het project omvatte 60 Estlandse vrijwilligers en vier partnersteden: Toila, Vihula, Lohusuu en Mustvee. Er zijn nieuwe opsporings- en reddingseenheden in Estland opgezet, die zijn bemand met nieuw opgeleide vrijwilligers. Een groot deel van de opleidingssessies vond plaats op het gunstig gelegen eiland Bagaskär.

Bovendien zijn er vier volledig uitgeruste reddingsboten, met inbegrip van uitgebreide gebruikstrainingen, geleverd aan de Estlandse reddingseenheden, evenals drie boten die waren bestemd voor de Finse reddingsorganisaties.

„Finland heeft een traditie van vrijwillige reddingsoperaties op zee, die verder teruggaat dan honderd jaar. Wij hebben ervoor gezorgd dat Estland nu beschikt over vergelijkbare reddingsdiensten”, aldus Jori Nordström, operations manager bij de Finse vereniging van reddingsorganisaties.

De primaire doelstelling van het VOMARE-project was om de vrijwillige opsporings- en reddingsoperaties op zee in Estland nieuw leven in te blazen op basis van de natuurlijke wens van mensen om hun medemensen te helpen. Door de mogelijkheden van Estland te vergroten om zelf in zijn reddingsdiensten te voorzien, wordt tevens de noodzaak teruggebracht dat Finland moet bijdragen aan reddingsmissies in Estland. Van de 1000 opsporings- en reddingsmissies die de Finse reddingsorganisaties elk jaar verrichten, vinden er ongeveer 23% plaats in de Golf van Finland.

MEER INFORMATIE VINDT U OP

www.centralbaltic.eu/component/content/article/6-project-info/296-vomare-voluntary-maritime-rescue

„VOMARE heeft bijgedragen aan het opleiden en uitrusten van de reddingsbrigades in Estland, en heeft zo geholpen de kusten in de regio veiliger te maken.”

Totale kosten:

EUR 990 000

Bijdrage EU:

EUR 645 000

(1) Midden-Oostzee INTERREG IV A Programma 2007-2013.

OPLOSSING VOOR LOKALE ENERGIEOPSLAG VOOR PLATTELANDSREGIO'S

De mogelijkheid om energie te genereren en op te slaan in plattelandsregio's zou de oplossing kunnen vormen voor het kostbare probleem in veel delen van de wereld om het energienet uit te breiden naar afgelegen locaties. Dit is de strategie achter het door de EU gefinancierde SOPRA-project, „Sustainable Off-Grid Powerstations for Rural Applications” (duurzame krachtcentrales buiten het net voor plattelandsregio's). Het project is bedoeld om een op zichzelf staand energieopslagsysteem te ontwikkelen, dat plaatselijk gegenereerde energie afkomstig uit diverse bronnen, waaronder zonne-, water- en windenergie, kan ontvangen en beheren.

Deze technologie, die wordt ontwikkeld in Nederland, vormt enerzijds een kosteneffectieve oplossing voor de elektriciteitsvoorziening in afgelegen plattelandsregio's in Europa en de gehele wereld, maar kan anderzijds ook een waardevolle bijdrage leveren aan de doelstelling van Europa om een steeds groter aandeel aan hernieuwbare energie op te nemen in zijn energiemix.

In sommige plattelandsregio's is de afstand tot het elektriciteitsnetwerk vaak te groot, waardoor een fysieke aansluiting onpraktisch of economisch niet levensvatbaar is. Het gebruikelijke alternatief voor de plaatselijke bevolking om elektriciteit te ontvangen is het gebruik van dieselgenerators, die echter steeds duurder worden en vaak erg lawaaiig zijn.

In het kader van het door het EFRO (1) gefinancierde SOPRA-project, dat onder leiding staat van de Nederlandse specialist in conversietechnologie voor elektriciteit, ALFEN b.v., worden twee prototypen van hybride systemen buiten het net om ontwikkeld: een stationair systeem en een systeem

„SOPRA is bedoeld als kosteneffectieve technologie die optimaal gebruikmaakt van de lokale energiebronnen, of dit nu zonne-, wind- of waterenergie is.”

(1) Regionaal operationeel programma voor Oost-Nederland voor de periode 2007-2013.

Evert Raaijen,
manager bedrijfs-
ontwikkeling bij
ALFEN b.v.

Totale kosten:
EUR 1 991 100
Bijdrage EU:
EUR 497 800

dat kan worden getransporteerd in een 20ft container. Dit betekent dat de lokale energiebronnen niet direct hoeven te worden gebruikt, maar kunnen worden opgeslagen. Dit is nodig om een betrouwbare energiebron op afroep te zijn voor scholen, dorpen, ziekenhuizen en bouwlocaties in afgelegen gebieden.

In de gehele wereld hebben ongeveer 1,6 à 2 miljard mensen geen toegang tot het elektriciteitsnet, omdat de aansluiting op openbare faciliteiten vaak niet economisch levensvatbaar is. Energieopslag buiten het net om op basis van schone lokale energie opent de deur naar tal van nieuwe marktgebieden.

Sterker nog, een van de belangrijkste factoren die de ontwikkeling van het gebruik van zonne-energie in de weg staan, is de noodzaak om de huidige opslagoplossingen verder te ontwikkelen, zodat deze kunnen worden toegepast op afgelegen situaties buiten het net om.

Het prototype is klaar in juni 2012 en zal uitgebreid worden getest in afgelegen gebieden die representatief zijn voor de beoogde regio's. De productie start in Nederland, parallel met de acceptatietests, waardoor tal van mogelijkheden voor banen ontstaan.

De nieuwe technologie heeft een verscheidenheid aan toepassingen en er zijn tal van marktmogelijkheden in Europa en de ontwikkelingswereld.

MEER INFORMATIE VINDT U OP
www.sopra-project.com/

EÉN ONLINE BEDRIJFSREGISTRATIE-SYSTEEM VOOR POOLSE ONDERNEMERS

Het Poolse ministerie van Economische Zaken heeft een zeer geavanceerd online bedrijfsregistratiesysteem gelanceerd, waarmee één contactpunt wordt geboden voor registratie en aanpassing van gegevens en het zoeken naar informatie over andere bedrijven.

Het Poolse Centrale registratie- en informatiesysteem inzake economische activiteit is opgezet met steun van het Operationele programma voor innovatieve economie 2007-2013 van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO).

De voornaamste doelstellingen van het project waren om een gecentraliseerd databestand van bedrijfsactiviteiten in Polen te ontwikkelen en om de online registratie van bedrijfsactiviteiten mogelijk te maken. Een belangrijk doel daarbij is om de regels en systemen met betrekking tot ondernemers te harmoniseren en om hen één loket te bieden met kwalitatief hoogwaardige diensten.

Behalve dat het enerzijds minder tijd kost om een bedrijf te laten registreren, is de nieuwe dienst er ook op gericht de elektronische uitwisseling van relevante gegevens mogelijk te maken tussen alle instellingen die bij het registratieproces betrokken zijn.

Met behulp van een betrouwbaar elektronisch profiel of een elektronische handtekening (via een erkend certificaat) kunnen burgers toegang krijgen tot de website om de formaliteiten af te handelen die nodig zijn voor de registratie van bedrijven in Polen. Zodra de ondernemer op de officiële website (www.firma.gov.pl) een account heeft aangemaakt, hoeft deze alleen nog maar de stappen van de wizard te volgen om de vereiste informatie in te vullen en zijn/haar nieuwe onderneming te laten registreren.

De ondernemer kan desgewenst ook een aanvraag op de website opstellen om vervolgens persoonlijk bij de gemeente langs te gaan en deze te tekenen.

Zodra men klikt op de knop om het registratieformulier in te dienen, wordt de registratie doorgegeven aan de nationale belastingdienst, het centraal bureau voor de statistiek en de dienst sociale verzekeringen. Dit betekent dat de ondernemer automatisch ook een fiscaal en statistisch registratienummer (NIP en REGON) aanvraagt. De nieuwe bedrijfsregistratie wordt binnen 48 uur op de nationale website www.firma.gov.pl bekendgemaakt, maar bedrijven kunnen direct na bevestiging van hun aanvraag beginnen.

„Zodra de ondernemer op de officiële website een account heeft aangemaakt, hoeft deze alleen nog maar de stappen van de wizard te volgen om de vereiste informatie in te vullen en zijn/haar nieuwe onderneming te laten registreren.“

Zodra ondernemers geregistreerd staan in het centrale registratie- en informatiesysteem, kunnen ze inloggen en zelf hun geregistreerde gegevens wijzigen dan wel de activiteit tijdelijk opschorten of zelfs beëindigen, zonder daarvoor langs te hoeven gaan bij een overheidsinstelling.

Het platform biedt de mogelijkheid om naar andere bedrijven te zoeken en de informatie te vinden die nodig is voor mogelijke samenwerking met andere ondernemers. Het systeem is in juli 2011 online gegaan en draait momenteel met een tempo van meer dan 20 000 transacties per dag.

MEER INFORMATIE VINDT U OP

www.ceidg.gov.pl

Totale kosten:
EUR 6 900 000
Bijdrage EU:
EUR 5 800 000

BEMIDDELINGSBUREAU HELPT SPAANSE MKB AAN DOORSTART ONDER NIEUW BEHEER

„Herondernemen” (Reempresa) is een nieuwe aanpak die momenteel wordt ingevoerd in de Spaanse regio Catalonië. De bedoeling is om de overdracht en succesvolle doorstart van kleine ondernemingen te steunen door nieuwe ondernemers te helpen het roer over te nemen.

Elk jaar sluiten ongeveer 95 000 micro-ondernemingen en kleine en middelgrote ondernemingen in Catalonië de deuren. Naar verwachting zal 15 % daarvan toch overleven (en dus hun medewerkers op de arbeidsmarkt houden) dankzij het innovatieve Reempresa-proces.

In 2010 is in Catalonië het Centrum voor Herondernemen (Reempresa) opgericht, met steun van de Catalaanse werkgeversorganisatie (Cecot) en een particuliere stichting tot bevordering van zelfstandig ondernemerschap in Catalonië (CP'AC). Het initiatief is medegefinancierd door de regio Catalonië (Generalitat de Catalunya Departament d'Economia i Coneixement) en het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO).

Het gaat zowel om een fysieke en virtuele bemiddeling als om een ondersteunende dienst. Kleine ondernemingen die op zoek zijn naar een nieuwe eigenaar worden samengebracht met potentiële ondernemers. De beoogde bedrijven zijn kleine ondernemingen, vaak in familiebezit, die moeite hebben met een overdracht of doorstart.

Het Centrum is een brandpunt van gegevens en kennis van het bemiddelingsproces en steunt potentiële eigenaars

met de „herondernemingsstrategie”. Het zet uitvoerige voorlichtingsprogramma's op om de voordelen van de Reempresa-aanpak voor het voetlicht te brengen bij bedrijven die hun belangen willen afstoten en bij potentiële „herondernemers”.

In 2011 droeg het Reempresa-centrum bij aan de vormgeving van 13 „mkb-overnamen”. Bijgevolg bleven er ongeveer 145 banen behouden. Alleen al in de eerste maanden van 2012 lag het aantal „mkb-overnamen” al hoger, hetgeen wel aangeeft hoe succesvol het project is.

Het Centrum helpt potentiële ondernemers een nieuwe onderneming te vinden waarmee zij in zee kunnen gaan. Deze ondernemers krijgen ook begeleiding tijdens het overnameproces. De „herondernemers” kunnen de activa in een bestaande onderneming kopen of leasen als alternatief voor het vanuit het niets zelf opzetten van een nieuwe onderneming.

MEER INFORMATIE VINDT U OP

Reempresa: www.reempresa.org/?idioma=2

Cecot (Catalaanse werkgeversorganisatie, mede-initiatiefnemer van het project): www.cecot.org

CP'AC: www.autoocupacio.org

Generalitat de Catalunya Departament d'Economia i Coneixement: www.gencat.cat

Reempresa op twitter: @Reempresa

Reempresa op LinkedIn: www.linkedin.com/groups/Reempresa-3945960

„Bestaande bedrijven waarvan het voortbestaan in gevaar is, worden geholpen hun onderneming te verkopen, zodat de activiteiten toch worden voortgezet en de medewerkers een veilige toekomst hebben.”

REGIOSTARS-PRIJZEN

WINNEN AAN BELANG

Op 16 januari 2012 kwamen de 24 finalisten van de RegioStars-prijzen 2012 naar Brussel (BE) om persoonlijk hun projecten te presenteren aan een onafhankelijke jury van hoog niveau, die door de Europese Commissie was samengesteld.

De editie van 2012 van de RegioStars-prijzen kende een recordaantal deelnemers: in totaal werden er uit de hele Europese Unie 107 inzendingen ontvangen.

Dit wijst erop dat de prijsvraag zijn doelstelling bereikt om goede praktijken van stedelijke en regionale ontwikkeling voor het voetlicht te brengen, maar ook dat alle deelnemers (winnaars en finalisten) er zeer van profiteren dat ze in de Europese schijnwerpers staan. Als in juni 2012 de winnaars van de RegioStars-prijzen 2012 bekend worden gemaakt, worden alle finalisten waarschijnlijk begroet als winnaars.

Onafhankelijke jury

Voor de editie van 2012 is Luc van den Brande, voormalig voorzitter van het Comité van de Regio's (2008-2010), tot voorzitter van de jury benoemd. Hij geeft leiding aan een team van 11 deskundigen, samengesteld uit vertegenwoordigers van de bedrijfstak, de academische wereld en adviesbureaus.

De jury gaat onder meer op zoek naar de volgende kwaliteiten:

- het innovatieve karakter van het project;
- het effect (of verwachte effect) van het project in de zin van de initiële doelstellingen;
- de verwachte duurzaamheid van het project; en
- de resultaten van het project ten aanzien van het versterken van lokale, regionale en interregionale partnerschappen.

De editie van 2013 van de RegioStars-prijzen is al geopend. Al vóór de sluitingsdatum van 20 april 2012 zijn er tal van inzendingen ontvangen.

DE PRIJSVRAAG

De RegioStars-prijzen worden al vijf jaar georganiseerd als onderdeel van het initiatief van de Europese Commissie genaamd „Regio's voor economische verandering”. Dit initiatief is erop gericht om op het vlak van regionale ontwikkeling goede praktijken te ontwikkelen en om originele en innovatieve projecten die aantrekkelijk of inspirerend kunnen zijn voor overige regio's, onder de aandacht te brengen.

De prijsvraag is verdeeld over een aantal categorieën: slimme groei, duurzame groei, inclusieve groei, de categorie CityStar en de categorie informatie en communicatie.

Naar aanleiding van een eerste screening door de jury zijn de indieners van de 24 meest veelbelovende projecten uitgenodigd voor een eendaags evenement om hun projecten aan de jury te presenteren en antwoord te geven op vragen. Vervolgens worden voor elke categorie de winnaars geselecteerd.

Om in aanmerking te komen moeten de projecten mede zijn gefinancierd door de EU-structuurfondsen* en worden geleverd door een reeks van nationale, regionale of samenwerkingsprogramma's.

Inzendingen kunnen namens de projectleider of ontwikkelaar worden ingediend door (of met goedkeuring van) de nationale of regionale beheersinstantie die verantwoordelijk is voor de medefinanciering.

* Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds (ESF), het Cohesiefonds of het Instrument voor pretoetredingssteun (IPA) vanaf 1 januari 2000.

De winnaars van **REGIOSTARS 2012** worden bekendgemaakt tijdens de prijsuitreiking in **Brussel op 14 juni.**

Tastbare voordelen voor winnaars en finalisten

De Europese Commissie heeft onlangs contact opgenomen met alle eerdere winnaars en finalisten om te vragen wat zij dachten van de prijsvraag en welke voordelen deze met zich meebracht.

Het antwoord was eensluidend en ze konden het iedereen aanbevelen om projecten te presenteren tijdens toekomstige edities van de RegioStars-prijzen.

Een grote meerderheid gaf aan dat deelname duidelijk „tastbare voordelen” had gebracht: 93 % van de winnaars bevestigde dit en 73 % van de finalisten op de shortlist gaf melding van dezelfde positieve ervaring.

Zowel winnaars als finalisten benadrukten de voordelen in de zin van zichtbaarheid en prestige, het vinden van partners, het uitwisselen van ervaringen met vergelijkbare projecten, en zelfs persoonlijke motivatie. Zij vonden het een mooie ervaring om aan de prijsvraag mee te doen. Hierdoor kregen hun projecten een enorme bekendheid en publiciteit. Veel van hen zeiden ook dat het hen vertrouwen had gegeven voor de toekomst.

Een van de deelnemers zei: „Het was een goede gelegenheid om onze lokale en regionale strategie ter versterking van duurzaam stedelijk vervoer een extra impuls te geven. Hierdoor kregen we internationale erkenning voor een goede regionale praktijk, die kan worden uitgebreid naar geheel Europa.”

Veel deelnemers vonden ook dat ze meer aandacht kregen van de regionale en nationale media, evenals meer politieke steun. Iedereen waardeerde de bekendheid die ze kregen bij overheden, plaatselijke gemeenschappen en potentiële partners.

Sommige deelnemers vonden ook dat de prijsvraag een positief effect had op de moraal van het personeel. Een van de winnaars stelde: „Wij zijn nu een team met een prijs.” Een ander zag het als een interessante ervaring „die de medewerkers had geïnspireerd en gemotiveerd.”

Ook wezen sommige deelnemers op de positieve ervaringen van het contact met overige projectteams. Dit werd als waardevol beschouwd en het was leerzaam. „Het was een mooie manier om samen te werken en vaardigheden, kennis en goede praktijken uit te wisselen, en van anderen te leren”, zoals een van de deelnemers het verwoordde.

Veel van de deelnemende bedrijven hebben duidelijke voordelen ervaren binnen het bedrijfsleven. „De prijs hielp ons onze plannen voor de toekomst te realiseren. We gebruiken de prijs nog steeds als positief verhaal voor onze huidige inschrijvingen op structuurfondsen”, aldus een tevreden winnaar. Nog een ander zei dat het eerbetoon hielp bij het vinden van nieuwe partners en ook zorgde voor interesse van particuliere financiers.

Een pragmatische finalist merkte nog op dat het van pas kwam bij het verhogen van de status van het bedrijf bij kredietinstellingen en onder politieke en academische instellingen.

MEER INFORMATIE VINDT U OP

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/regions_for_economic_change/regiostars_en.cfm

Finalisten en juryleden
RegioStars 2012

HET EFRO ONDERSTEUNT e-OVERHEID, MAAR ER ZAL NOG VEEL MOETEN GEBEUREN

Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van elektronische overheidsdiensten in Europa, zo blijkt uit een verslag van de Europese Rekenkamer. De voordelen blijven tot op heden echter achter bij de verwachting.

In een verslag getiteld „Waren de e-overheidsprojecten die steun kregen uit het EFRO doeltreffend?” richt de Rekenkamer zich op projecten die mede gefinancierd zijn door het EFRO in de periode 2000-2006, waarbij de aandacht specifiek uitgaat naar de ontwikkeling van e-overheidsdiensten in vier lidstaten: Frankrijk, Italië, Polen en Spanje.

De Rekenkamer beoordeelde de desbetreffende strategische en programmeringsdocumenten en bezocht 28 bestuurlijke projecten waarbij e-overheidsdiensten werden ontwikkeld. Het ging daarbij om de vraag of deze projecten voldeden aan de ingeschaalde behoeften, of ze goed waren ontworpen en werden opgeleverd volgens planning, en of ze nuttig en duurzaam waren. In aanvulling op deze werkzaamheden werd een online enquête verstuurd aan een steekproef uit de projectmanagers.

In de door het verslag bestudeerde periode zagen overheidsdiensten e-overheid als een middel om de administratieve last voor burgers, ondernemingen en overige overheden te verlichten en de door hen geleverde diensten te verbeteren. Deze stappen waren tevens gericht op het verlagen van de barrières voor de interne markt, het bevorderen van de mobiliteit van burgers in geheel Europa en het bijdragen aan de verwezenlijking van de Europa 2020-doelstellingen inzake concurrentievermogen en innovatie.

De Rekenkamer concludeerde dat hoewel de door het EFRO ondersteunde e-overheidsprojecten over het algemeen hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van elektronische overheidsdiensten en hoewel het merendeel van de projecten technisch operationeel was, de voordelen die daaruit voorkwamen toch minder waren dan wat had kunnen worden verwacht. Dit hield verband met het feit dat men zich onvoldoende heeft gericht op de projectresultaten.

Al onderschrijft de Rekenkamer dat de projecten over het algemeen hun output hebben geleverd en technisch gezond en financieel duurzaam waren, zij merkt ook op dat de projecten vaak als gevolg van slecht ontwerp of gebrekkige uitvoering te laat of met een verminderd bereik werden geleverd, en niet voldeden aan alle prioritaire behoeften. Bovendien was het bij gebrek aan meting van de werkelijke voordelen van projecten niet mogelijk projecten te evalueren of kennis te verzamelen voor latere programma's.

Het verslag wordt afgesloten met een reeks aanbevelingen voor de beheersinstanties en de Europese Commissie met als doel te zorgen dat de EFRO-steun voor e-overheidsprojecten in de toekomst uitgaat van vastgestelde behoeften, duidelijke doelstellingen en een kosten-batenanalyse, aangevuld met een effectieve evaluatie van de resultaten en effecten.

In antwoord hierop heeft de Europese Commissie de positieve beoordeling van de Rekenkamer van de EFRO-bijdrage aan e-overheidsdiensten in de vier lidstaten verwelkomd, en erkent zij tegelijk de vastgestelde tekortkomingen en onderschrijft zij de aanbevelingen voor verbeterde beoordeling, levering en evaluatie.

Het volledige verslag kan worden gedownload op:
<http://eca.europa.eu/portal/pls/portal/docs/1/9288731.PDF>

FINANCIERING, FLEXIBILITEIT EN GERICHTHEID BIEDEN AAN SPECIFIEKE EU-REGIO'S

Europese regio's met specifieke geografische kenmerken (eilanden, bergen of een beperkte bevolkingsdichtheid) hebben vaak te maken met problemen die doorwerken op hun economische prestaties en de succesvolle uitvoering van hun beleidsmaatregelen. Recent onderzoek naar dit vraagstuk toonde de cruciale rol aan van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en het Cohesiefonds in dergelijke regio's.

Het Verdrag van Lissabon werd van kracht op 1 december 2009 en benadrukte nogmaals het belang om aandacht te besteden aan regio's met specifieke ontwikkelingsproblemen, met name „de regio's die kampen met ernstige en permanente natuurlijke of demografische belemmeringen, zoals de meest noordelijke regio's met een zeer geringe bevolkingsdichtheid, alsmede insulaire, grensoverschrijdende en berggebieden“.

De studie „Relevance and effectiveness of ERDF and Cohesion Fund support to regions with specific geographical features – islands, mountainous and sparsely populated areas“ (Relevantie en doelmatigheid van het EFRO en het Cohesiefonds in de ondersteuning van specifieke geografische regio's – insulaire regio's, berggebieden en regio's met een geringe bevolkingsdichtheid), die is verricht door ADE (Analysis for Economic Decisions) betrof twee financieringsperiodes (2000-2006 en 2007-2013) en ging uit van een analyse van het effect van het EFRO/Cohesiefonds op 15 NUTS 2-regio's, en 6 NUTS 3-gebieden (zie kader⁽¹⁾).

Bij deze regio's en gebieden kwam een aantal gemeenschappelijke kenmerken naar voren, waaronder:

- een uitstroom van jongeren, lage natuurlijke geboortecijfers en een vergrijzende plaatselijke bevolking;
- een afhankelijkheid van bepaalde „kwaliteiten“, met inbegrip van natuurlijke bronnen, klimaat, landschap en de ontwikkeling van toerisme of aan toerisme gerelateerde activiteiten; en
- een gebrek aan „kritische massa“, in de zin van de omvang van de binnenlandse markt, het aantal vaardige werkers, toegang tot opleiding en potentieel voor inkomende investeringen.

De studie toonde aan dat het EFRO en het Cohesiefonds zorgen voor een aanzienlijke meerwaarde door:

- een langdurig, stabiel financieel kader te bieden waarbinnen de regio's een reeks van projecten kunnen ontwikkelen;

(1) Aan de hand van de NUTS-classificatie wordt elke EU-lidstaat verdeeld in drie niveaus (NUTS 1, 2 en 3), waarbij het tweede niveau een onderverdeling is van het eerste en het derde niveau een onderverdeling van het tweede.

DE 15 NUTS 2-REGIO'S DIE ONDER DE STUDIE VIELEN:

Steiermark (AT), Rhône-Alpes (FR), Castilla la Mancha (ES), Islas Baleares (ES), Itä-Suomi (FI), Corse (FR), Sicilia (IT), Sterea Ellada (EL), Voreio Aigaio (EL), Śląskie (PL), Centro (PT), Hovedstaden (DK), Övre Norrland (SE), Vzhodna Slovenija (SI), en Highlands and Islands (UK).

DE 6 NUTS 3-GBIEDEN DIE ONDER DE STUDIE VIELEN:

Cuenca (ES), Norrbotten (SE), Lesbos (EL), Bornholm (DK), Ardèche (FR), en Western Isles (UK).

- te fungeren als belangrijke katalysator om binnenlandse financiering voor belangrijke projecten aan te trekken;
- een flexibel hulpmiddel te bieden om aan specifieke behoeften en uitdagingen te voldoen, en tegelijk complementair te blijven aan overige binnenlandse en EU-fondsen; en
- de strategische gerichtheid, de betrokkenheid van belanghebbenden en de niveaus van goed bestuur te verbeteren.

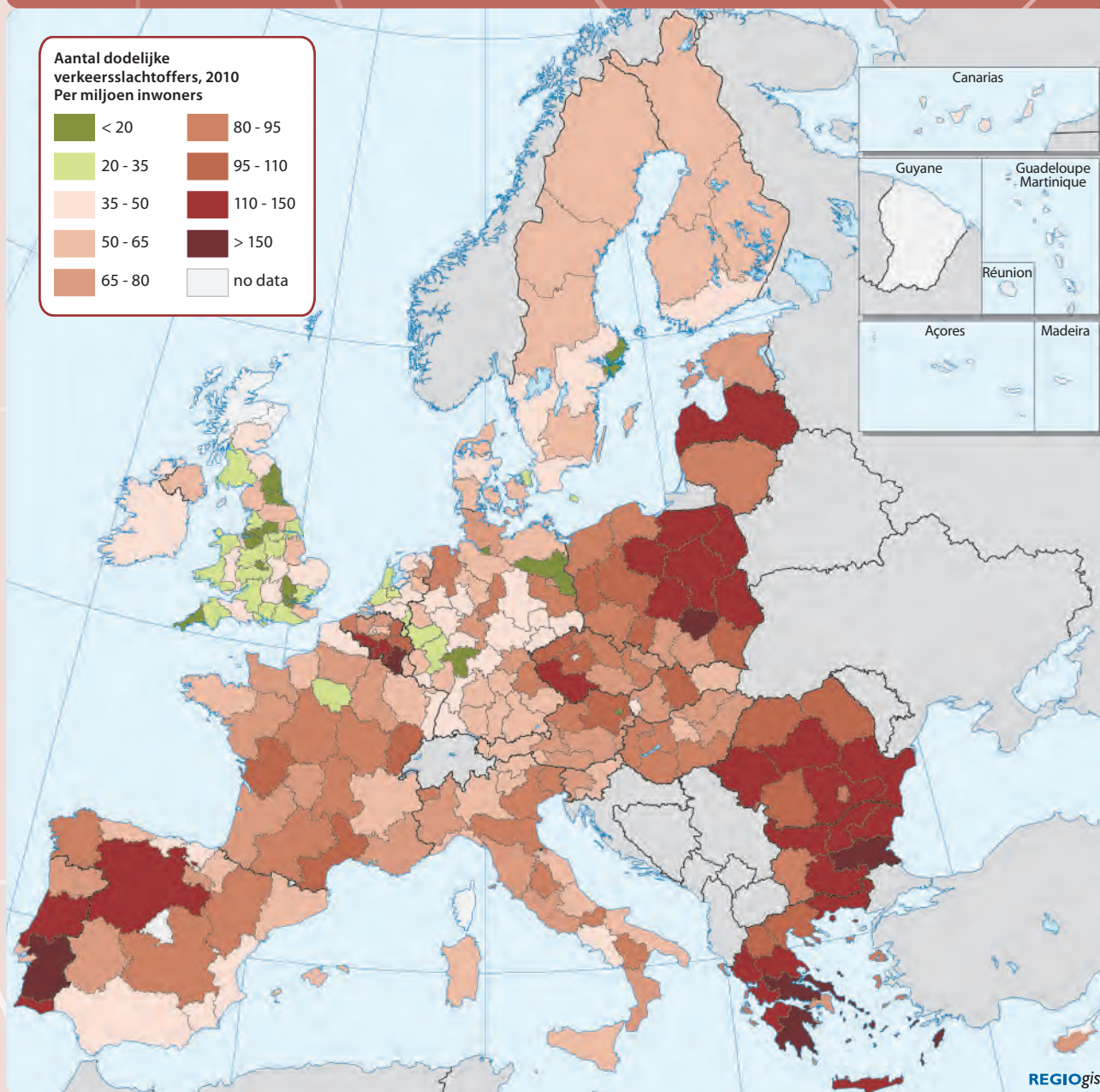
Niettemin gaf de studie ook aan dat de twee financiële instrumenten zelfs nog effectiever konden worden als zij in elke fase van het financieringsproces de geografische specifieke kenmerken zouden benadrukken in plaats van deze als „probleem“ te zien. Een andere bevinding was dat het beleid wat betreft het voornaamste financieringsdoel verder zou moeten gaan dan de ontwikkeling van infrastructuur, en zich daarentegen zou moeten concentreren op een beperkt aantal prioriteiten die reeds hadden bewezen van voordeel te zijn voor de regio, anders gezegd een op kwaliteiten gebaseerde benadering. Bovendien zouden soepeler regelingen voor multilevel governance van voordeel zijn voor het succes van het regionale beleid in deze regio's en gebieden.

In de studie werd geconcludeerd dat het EFRO en het Cohesiefonds geschikte middelen zijn voor de ontwikkeling van regio's met specifieke geografische eigenschappen, en dat zij de nodige financiering, flexibiliteit en gerichtheid bieden om de verwezenlijking van doelmatige projecten aan te moedigen.

Raadpleeg hier de volledige studie:

- http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/geographical_final1.pdf
- http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/geographical_final2.pdf

AANTAL DODELIJKE VERKEERSSLACHTOFFERS PER MILJOEN INWONERS, 2010

EU-27 = 61,4 | Doelstelling Europa 2020-strategie = 33,8 | BE, BG, CZ, DE, LV, NL, SE: 2009
Bron: DG Mobility and Transport, DG for ENERGY, DG for Regional Policy.

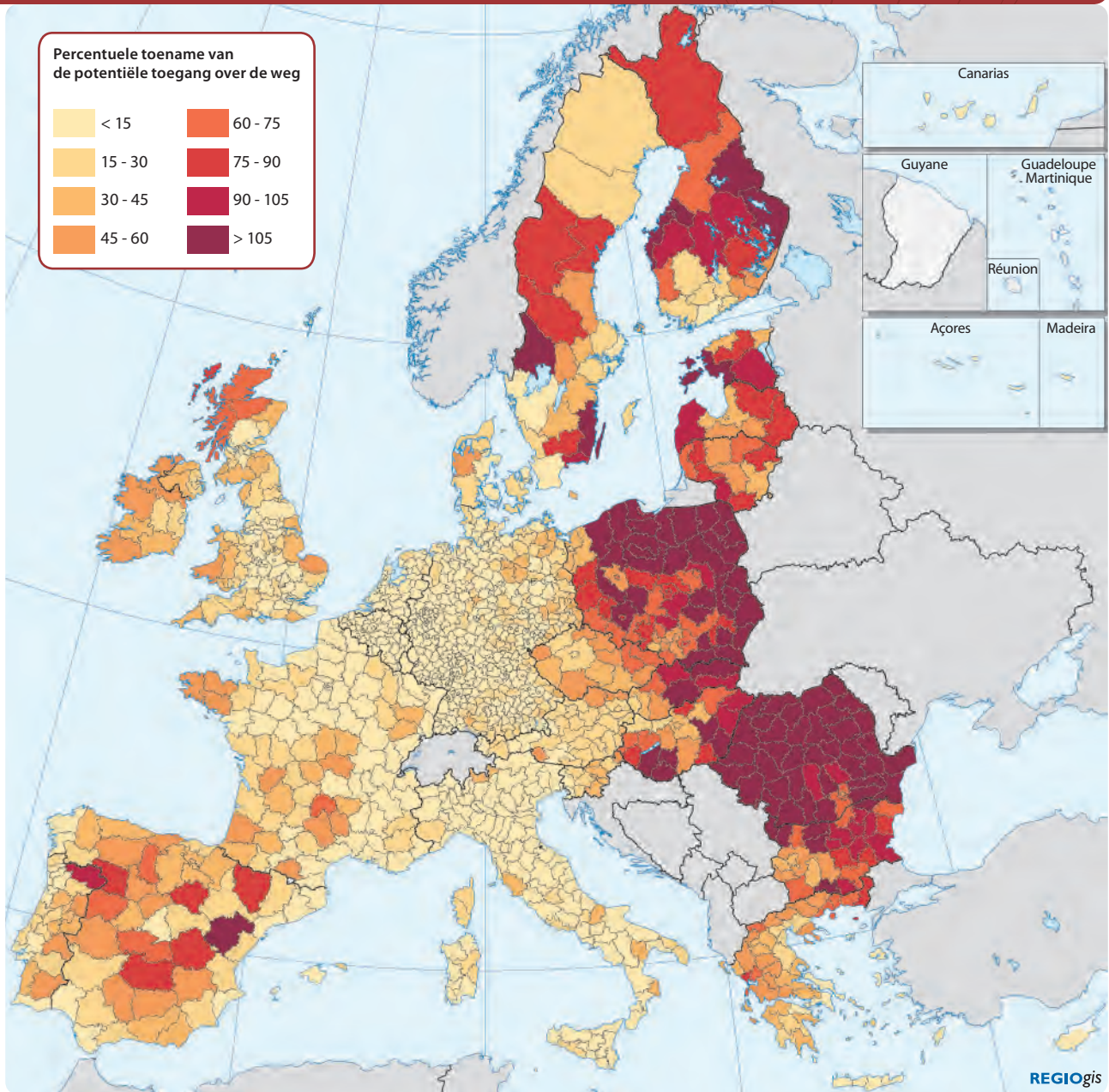
© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

In 2010 waren er in Nederland, Zweden en het Verenigd Koninkrijk slechts 32 dodelijke verkeersslachtoffers per miljoen inwoners, afgezet tegen meer dan 100 in Polen, Griekenland, Roemenië en Bulgarije. De EU streeft ernaar het aantal dodelijke verkeersslachtoffers per 2020 te doen afnemen met 50 % vergeleken met 2010. Dit komt neer op 34 dodelijke verkeersslachtoffers per miljoen inwoners in 2020. Nederland, Zweden en het Verenigd Koninkrijk zijn erin geslaagd het aantal dodelijke verkeersslachtoffers tussen 2001 en 2010 te halveren en zitten momenteel onder de EU-doelstelling voor 2020. Veel lidstaten en regio's zijn echter

nog ver verwijderd van het verwezenlijken van deze doelstelling. Zeven regio's hebben elk jaar maar liefst 150 dodelijke verkeersslachtoffers per miljoen inwoners: één regio in Bulgarije, Polen en Portugal, drie regio's in Griekenland en één regio in België (de provincie Luxemburg), die in de EU de lijst aanvoert met 258 dodelijke verkeersslachtoffers per miljoen inwoners. Hoewel verbetering van de weginfrastructuur kan bijdragen aan een vermindering van het aantal verkeersslachtoffers, hebben wijzigingen in de ordehandhaving en het rijgedrag waarschijnlijk een groter en sneller effect.

POTENTIËLE TOENAME VAN TOEGANG OVER DE WEG: HET SCENARIO VAN HOGE SNELHEID MET BETREKKING TOT DE HUIDIGE SITUATIE

De potentiële toegang over de weg is een berekening van de ruimtelijke interpolatie van de bevolking die kan worden bereikt binnen een reistijd van ongeveer vier uur. Het hoge-snelheidsscenario gaat uit van een ruime voorziening van autowegen. | Bron: DG for Regional Policy, Spiekermann & Wegener.

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Deze kaart geeft door middel van toenemend donkere kleuren aan in welke regio's een verbeterde wegeninfrastructuur zou leiden tot een aanzienlijke toename van het aantal mensen dat gemakkelijk binnen vier uur rijden kan worden bereikt. De kaart vormt een vergelijking van het aantal mensen dat momenteel kan worden bereikt met hoeveel meer er zouden kunnen worden bereikt als er meer wegen zijn waarop hoge snelheden zijn toegestaan. Hieruit blijkt dat in de meeste ontwikkelde regio's aanvullende vervoersinfrastructuur maar tot weinig verandering zou leiden. In de meeste regio's in het oosten

van de Europese Unie zou het aantal mensen of de potentiële markt echter meer dan verdubbelen.

Het aantal bereikbare mensen is niet alleen van belang voor ondernemingen die producten en diensten willen verkopen. Het werkt ook door op hoeveel ziekenhuizen, scholen en overige openbare diensten er nodig zijn. Een slechte wegeninfrastructuur betekent dat mensen veel langer moeten reizen om van openbare diensten gebruik te maken of dat autoriteiten veel meer voorzieningen moeten bouwen om een relatief kleine bevolking te bedienen.

10 MEI 2012 Regio's en steden voor geïntegreerde territoriale ontwikkeling _Brussel (BE)

14 JUNI 2012 RegioStars-prijzen _Brussel (BE)

15 JUNI 2012 De conferentie Regio's voor economische verandering _Brussel (BE)

17-19 JUNI 2012 3de Jaarlijks Forum van de Europese Commissie over de EU-strategie voor het Oostzeegebied _Kopenhagen (DK)

2-3 JULI 2012 2de Forum over ultraperifere regio's _Brussel (BE)

21 SEPTEMBER 2012 European Cooperation Day _Brussel (BE)

8-11 OKTOBER 2012 OPEN DAGEN van de Europese Week van regio's en steden _Brussel (BE)

27-28 NOVEMBER 2012 1ste Jaarlijks Forum van de Europese Commissie over de EU-strategie voor het Donaugebied _Regensburg (DE)

Meer informatie over deze evenementen is te vinden in de sectie Agenda van de Inforegio-website:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_nl.cfm

In *Panorama 41* hebt u van alles kunnen lezen over de plannen van de Commissie om het toekomstige cohesiebeleid te vereenvoudigen en meer resultaatgericht te maken.

Als u uw mening wilt geven over wat het effect van deze voorstellen is op uw regio of aandachtsgebied, of als u een toepasselijke vraag hebt, kunt u contact met ons opnemen op:

regio-panorama@ec.europa.eu

LAAT UW STEM HOREN

Publicatiebureau

ISSN 1725-8146

© Europese Unie, 2012

Overneming met bronvermelding toegestaan.

Europese Commissie, Directoraat-generaal Regionaal beleid
Communicatie, informatie en betrekkingen met andere landen
Raphaël Goulet
Tervurenlaan 41
B-1040 Brussel
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_nl.htm